DAVA KONUSU TAŞINMAZIN BEŞİNCİ ALICISI HAKKINDA 'İİK.278/III-1' VE 'İİK.280/III' UYARINCA 'TASARRUFUN İPTALİ DAVASI' AÇILABİLİR Mİ?

Talih UYAR*

I- Tasarrufun iptali davalarının *"hukuki niteliği"* ** ve *"amacı"*: ***

Hakkında "haciz" (İİK m. 78 vd.) işlemine girişilen (iflâsta; "iflâs kararı verilen" (İİK.m. 165, 191/I) borçlunun *tasarruf yetkisi*, bu tarihten itibaren kısıtlanır.

*"Malları üzerine haciz konulması"*ndan *(*veya *haklarında iflâs kararı verilmesi"*nden*)* önce, malları üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabilen borçlular, henüz alacaklıların -haciz ve iflâs yolu ile- takibine hedef olmadan, onlardan "mal kaçırmak" (yani, onların haklarında yapacağı takibi semeresiz bırakmak) amacı ile, malvarlığının tamamını ya da bir kısmını, bir takım "hileli" işlemlerle (yani, bedelsiz olarak ya da çok ucuz bedelle) başkalarına (özellikle, yakınlarına, kendilerinin bu amacını bilen veya bilebilecek durumda bulunan arkadaşlarına/tanıdıklarına) devredebilirler ya da bedelini kendileri ödeyerek yakınları üzerine taşınır/taşınmaz mal satın alarak malvarlığını azaltabilirler…

İşte, bu gibi kötü niyetli borçluların *"alacaklılarından mallarını kaçırmak kastı ile"* yaptıkları bu tür işlemlerden zarar gören alacaklıları korumak amacı ile, onlara *"tasarrufun iptali davası"* denilen bir 'dava açma hakkı' tanınmıştır.

"Tasarrufun iptali davası"nı *"bir borçlunun, alacaklılarına zarar vermek kastıyla, mallarının haczinden veya hakkında iflâs kararı verilmeden önce, yani henüz tasarruf yetkisinin kısıtlanmadığı dönemde, alacaklılarından mallarını kaçırmak için yapmış olduğu tüm tasarrufların, sadece davacı-alacaklı bakımından hükümsüz sayılmasını sağlamak için, 'kural olarak' kesin*

* Avukat, Yaşar Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğr. Gör., ORCID:0000-0002-1531-3646

ya da geçici aciz belgesine sahip alacaklılarca, kanunda öngörülen sebeplere dayanarak, beş yıllık hak düşürücü süre içinde açılabilen, 'borçlunun malvarlığından çıkardığı' dava konusu mal ve haklar üzerinde davacı-alacaklıya 'cebri icra yetkisi' tanıyan, şahsi nitelikte bir eda davasıdır" şeklinde tanımlayabiliriz.[1]

● Bu davanın amacı; borçluların henüz tasarruf yetkilerinin kısıtlanmamış olduğu dönemde (yani; *"malları üzerine haciz konulmadan"*

---

[1] Serkan Kurtoğlu, "İcra Hukuku Açısından İptal Davasının Hukuki Niteliği" (İBD. 1973/7-8, s: 776-780) – Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar", 2. Baskı, 2017, s: 44 vd.; 359 vd. – Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar", 3. Baskı, 2020, s:2 vd.; 16 vd.; 141 vd.; 297 vd.; 379 vd.; 463 vd.; 683 vd.; 920 vd. - Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarının Hukuki Niteliği ve Amacı" (Manisa Bar. D. Temmuz/2008, s: 79-86) – Nihat Yavuz, "Alacaklılardan Mal Kaçırmaya Yönelik İşlemlerin Hukuken Nitelendirilmesi Sorunu ve Bu Amaçla Yapılan Muvazaalı İşlemler Hakkında Yargıtay Uygulamasından Örnekler" (Yargıtay Der. Temmuz/1999, s:
217-241) (Tür. Not. Bir. Der. 1999/102, s: 1 vd.) – Nihat Yavuz, "Alacaklılardan Mal Kaçırmak Amacı ile Yapılan İşlemlerin Hukuken Nitelendirilmesi Sorunu" (Yargıtay Der. Ocak-Nisan/1986, s: 101-107)
[**] Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar"2. Baskı, 2017, s: 44 vd.; 359 vd.; s: 1570 vd. - Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarının Hukuki Niteliği ve Amacı" (Manisa Bar. D. Temmuz/2008, s: 79-86) – Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar"3. Baskı, 2020, s:2 vd.; 14 vd.; 52 vd.; 88 vd.; 294 vd.; 324 vd.; 378 vd.; 405 vd.; 462 vd.; 506 vd.; 537 vd.; 655 vd.; 683 vd.; 776 vd.; 920 vd.; 1303 vd.
Benzer tanımlar için bknz: Baki Kuru, "Bir borçlunun, mallarının haczinden veya iflâs etmeden önce, alacaklılarından mal kaçırmak için yapmış olduğu bağışlamalar ve şüpheli (hileli) tasarrufların iptal ettirilebilmesi için alacaklılara bir dava açma hakkı tanınmıştır ki, buna iptal davası denir (m. 277-284)" ("İcra ve İflas Hukuku El Kitabı", 2. Baskı, 2013, s: 1397; İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku, 2016, s: 663)- Timuçin Muşul, "İİK. m. 97/sondan 2. fıkradaki ve iflâstaki haller (İİK. m. 277/b.2, m.245 ve 255/3) hariç olmak üzere, kesin veya geçici aciz vesikasına sahip alacaklının, kanunda öngörülen sebeplere istinatla, kabili iptal olduğunu iddia ettiği tasarrufi işlemin, sadece kendisi açısından ve aciz vesikasına bağlanmış olacağı ve ferileri nispetinde iptal edilmesini talep ederek, borçlu ile lehine tasarrufi işlemin yapıldığı üçüncü kişiye karşı açtığı, 5 yıllık hak düşürücü süreye ve basit yargılama usulüne tâbi olan, şahsi nitelikte bir davadır" ("Tasarrufun İptali Davaları", 2017, 2. Baskı, s: 17) - Murat Atalı/İbrahim Ermenek/ Ersin Erdoğan, "İcra ve İflâs takibinden önce veya takip sırasında, borçlunun alacaklının haklarını ihlâl edecek şekilde yaptığı tasarruf işlemlerinin iptali için başvurulan yola tasarrufun iptali davası denir" ("İcra ve İflâs Hukuku", 4. Bası, 2021, s: 720) - Orhan Eroğlu, "Kesin veya geçici aciz vesikasına sahip alacaklının, borçlunun alacaklılarından mal kaçırmak kastıyla yaptığı tasarruflarını, alacağı ile sınırlı olmak kaydıyla, icra takip sahasına sokmasını sağlayan, beş yıllık hak düşürücü süreye tâbi, kişisel nitelikte bir eda davasıdır" ("Tasarrufun İptali Davası", 2. Baskı, 2020, s: 24; "Islah", 4. Baskı, 2020, s:192) - M. Necmettin Berkin, "Borçlunun alacaklılarına zarar veren bazı tasarruflarını -davacı alacaklı bakımından, onun alacağı ölçüsünde- hükümsüz hale getirmeye yarayan bir dava" ("İflâs Hukuku",1972, s: 489)

veya *"hakkında iflâs kararı verilmeden"* önce) alacaklılarından mal kaçırmak kastı ile, kötü niyetle yapmış oldukları hukukî işlemleri, davacı-alacaklı bakımından hükümsüz sayarak, borçlunun malvarlığından uzaklaştırdığı (çıkardığı) dava konusu mal ve haklar üzerinde, alacaklının -sanki, bu mal ve haklar halâ borçluya aitmiş gibi- cebri icra yolu ile alacağını elde etmesini -bu malın haciz ve satışını isteyerek- sağlamaktır.[2] [3]

İptal davasının, davacı-alacaklı lehine sonuçlanması halinde, dava konusu mal tekrar borçlunun malvarlığına (mülkiyetine) dönmez. Yani, borçlunun yapmış olduğu hileli işlem *"maddi hukuk bakımından"* iptal edilmez, hükümsüz hale getirilmez. Sadece yapılan hileli işlem *"alacaklı bakımından"* hüküm ifade etmez.

Yüksek mahkeme de içtihatlarında *"tasarrufun iptali davasının amacı"* hakkında;

√ *"İİK'nın 277 ve izleyen maddelerinde düzenlenen tasarrufun iptali davalarındaki amacın, borçlunun haciz ya da iflasından önce yaptığı ve aslında geçerli olan bazı tasarrufların 'geçersizlik' ya da 'iyiniyet kurallarına aykırılık' nedeniyle alacaklıya karşı sonuçsuz kalmasını ve dolayısıyla o mal üzerinden cebri icraya devamla alacağın tahsilini sağlamak olduğunu"*[4]

b e l i r t m i ş t i r.[5]

---

2 Timuçin Muşul, age. s: 23 - Orhan Eroğlu, age. s: 30 - Ramazan Arslan/Ejder Yılmaz/Sema Taşpınar Ayvaz/Emel Hanağası, "İcra ve İflâs Hukuku", 7. Bası, 2021, s: 562 - Baki Kuru, "El Kitabı", s: 1397 - Murat Atalı/İbrahim Ermenek/ Ersin Erdoğan, age. s: 726 - Hakan Pekcanıtez/Oğuz Atalay/Meral Sungurtekin Özkan/ Muhammet Özekes, "İcra ve İflas Hukuku", 11.Bası, 2013, s: 857 - A. Şahabettin Sertkaya/Süleyman Kul, "Tasarrufun İptali Davaları", 2016, s: 5 - Emine Halman Çetin, "Tasarrufun İptali", 2016, s: 17 – Ali Güneren, "Tasarrufun İptali Davaları", 2012, s: 40 – Mine Uzun Çam, "Kamu Alacağının Korunmasında Tasarrufun İptali Davaları", 2. Baskı, 2017, s:58 – Mahmut Coşkun, "İtirazın İptali, Menfi Tespit ve İstirdat, Tasarrufun İptali Davaları", 5. Baskı, 2019, s:887 – Tunahan Çetinel, "Alacaklılara Zarar Verme Kastıyla Yapılan Tasarruflar Bağlamında Tasarrufun İptali ve Muvazaa Davaları", 2020, s: 29

3 Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, "Tasarrufun İptali Davaları", 7. Baskı, 2021, s: 3 vd.

4 Bknz: 17. HD. 26.11.2018 T. 6958/11230; 19.11.2018 T. 946/10870; 05.11.2018 T. 6517/10079 (www.e-uyar.com)

5 Aynı doğrultuda bknz: Ankara BAM. 26. HD. 02.11.2018 T. 2167/1536, 17. HD. 15.10.2018 T. 4016/9049, 10.10.2018 T. 4073/8933, 09.10.2018 T. 8503/8819, 17.09.2018 T. 4747/7826, İzmir BAM. 5. HD. 18.04.2018 T. 55/585, 17. HD. 05.04.2018 T. 17130/3875 (www.e-uyar.com)- Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, age., s:7 vd.

● Yapılan açıklamalardan anlaşıldığı gibi iptal davası, *"dava konusu malın aynına ilişkin bir dava olmayıp kişisel bir dava"*dır.[6] Yani bu dava sonunda, tasarrufa konu mal, alıcı (veya devir alan)nın malvarlığından çıkarılarak, tekrar borçlunun malvarlığına geri verilmez. Tasar-

[6] Bilge Umar, "Türk İcra-İflas Hukuku'nda İptal Davası", 1963, s: 19- Baki Kuru, "İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku" s: 664- Baki Kuru, "İcra ve İflâs Hukuku", C: 4, 1997, s: 3409- Baki Kuru "El Kitabı", s: 1397- Mehmet Necmettin Berkin, "İflâs Hukuku Rehberi", 1980, s: 111- Saim Üstündağ, "İflâs Hukuku", 8. Bası, 2009, s: 300- Turgut Önen, "İptal Davaları" (Ank. İk. Tic. İl. Ak. D. 1969/1, s: 39)- Serkan Kurtoğlu, "İcra Hukuku Açısından İptal Davasının Hukuki Niteliği" (İBD. 1973/7-8, s: 776 vd. - Burhan Gürdoğan, "İflâs Hukuku", 1966, s: 223- Orhan Eroğlu, age. s: 33 vd. - Turhan Esener, "Türk Hususi Hukuku'nda Muvazaalı Muameleler", 1956, s: 105- Levent Börü, "İcra ve İflâs Hukukunda Zarar Verme Kastından Dolayı İptal "İİK. m. 280" (AÜHFD. 2009, S: 3, s: 486)- Ramazan Arslan/Ejder Yılmaz/Sema Taşpınar Ayvaz/Emel Hanağası, age. s: 557- Ejder Yılmaz, "İİK Şerhi", 2016, s: 1252- Talih Uyar ""Muvazaa" Nedenine Dayalı Tasarrufun İptali Davalarının Koşul ve Sonuçları" (ABD. 2017/3, s: 266 vd.) - Murat Atalı/İbrahim Ermenek/Ersin Erdoğan, age. s: 716 vd. – Aziz Serkan Arslan, "Tasarrufun İptali Davasından Sonra Açılan Menfi Tespit Davasında Bekletici Mesele Yapma Sorunu" (Prof. Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan, C: 1, s: 254)- Hakan Albayrak, "Tasarrufun İptali Davalarında Yargıtay Tarafından Kabul Edilen Özel Dava Şartları" *AÜHFD*. 2015, S: 4, s: 933 - Mehmet Refik Korkusuz, "İcra ve İflâs Hukuku Uygulaması", 2004, s: 312 - Hakan Albayrak/Serkan Ağar, "Tasarrufun İptali Davalarının Kamu İcra Hukuku ve Genel İcra Hukuku Çerçevesinde Özel Dava Şartları Bakımından Karşılaştırılması", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Mayıs-Haziran/2016, s: 435) - Hüseyin Kovan, "100 Soruda Muris Muvazaası Nedeni ile Tapu İptal ve Tescil Davaları ile Tasarrufun İptali Davaları", 2016, s: 278 - Emine Halman Çetin, age. s: 18 - Turhan Esener, age. s: 105 - Ergun Özsunay, age. s: 233 - Cengiz Kostakoğlu, "Takip Hukukunda İptal Davaları" (Yasa D. 1989/8, s: 1039 - Adalet D. 1989/6, s: 9) - Timuçin Muşul, "İcra ve İflâs Hukuku", 6. Baskı, 2020, C: 2, s: 1744 - Haşmet Sırrı Akşener, "İcra ve İflas Hukuku'nda Tasarrufun İptali Davaları", 2. Bası, 2017, s: 27 - Tolga Akkaya, ""Alacaklıdan Mal Kaçırmaya Yönelik Muvazaalı Tasarrufların İcra ve İflâs Kanunu'nda Düzenlenen İptal Davasına Konu Olup Olamayacağı Sorunu" *(Legal Medeni Usul ve İcra İflâs Hukuku Dergisi*, 2006/3, s: 672) – İzzet Karataş/Erol Ertekin, "Tasarrufun İptali Davaları", 1998, s: 17 - Ömer Ulukapı, "İcra ve İflâs Hukuku", 2015, s: 499 - Ali Güneren, "İcra ve İflâs Hukukunda İstihkak Davaları ile Tasarruf İptal Davaları", 2004, s: 1015 - Ali Güneren, "Tasarrufun İptal Davaları", s: 49 - Hakan Pekcanıtez/Oğuz Atalay/Meral Sungurtekin Özkan/Muhammet Özekes age. s: 858, 878 - Mehmet Kamil Yıldırım/Nevhis Deren Yıldırım, "İcra ve İflas Hukuku", 7. Baskı, 2016, s: 565 - Timuçin Muşul, "Tasarrufun İptali Davaları", s: 18 vd. - İdil Tuncer Kazancı, "Tasarrufun İptali Davalarında İspat", 2015, s: 76- Talih Uyar/Alper Uyar/Cüneyt Uyar, "İİK Şerhi", 2014, C: 3, s: 4309- Sıtkı Akyazan, "Takip Hukukunda İptal Davası", *Ad. D*. Mart-Nisan/1963, S: 3-4, s: 237)- İsmet Sarısözen, "İcra ve İflâs Hukukuna Göre İptal Davasında Yargılama Usulü" (ABD. 1977/1, s: 56) – Fatih Karamercan, "Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Eşin Üçüncü Kişilere Karşı Dava Hakkı", 2020, s:158- Ejder Yılmaz age. s: 1203- A. Şahabettin Sertkaya/Süleyman Kul, age. s: 7 – Tunahan Çetinelage, s: 9 – Baki Kuru/Burak Aydın, "İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku "Ders Kitabı"", 2020, s: 489

rufa konu mal, yine alıcı (veya devir alan)ın malvarlığında kalmakla beraber, davayı kazanan davacı-alacaklı, o malı haciz ettirip sattırma ve satış bedelinden alacağını (*kişisel hakkını*) alma imkanını elde etmiş olur. Davanın konusunun *taşınmaz* olması halinde, dava sonunda verilen hükümle, taşınmazın tapu kaydında bir değişiklik yapılmaz… "Davanın kabulüne" karar verilmesi halinde, bu hükümden sadece 'davacı-alacaklı' yararlanır. 'Davalı-borçlu'dan alacaklı olan diğer alacaklılar, bu hükümden yararlanmazlar. Zaten "davanın kabulüne" karar veren mahkeme *"…dava konusu şey üzerinde, davacı-alacaklıya 'aciz vesikasında belirtilen -eğer mahkemeye kesin aciz vesikası sunulmamışsa; icra dosyasındaki alacak ve fer'ileri ile sınırlı olarak- cebri icra yetkisi tanınmasına"* şeklinde karar verir…[7]

Yüksek mahkeme de iptal davalarının bu *niteliğini,* çeşitli içtihatlarında;

√ *"Tasarrufun iptali istemine ilişkin davada, 'dava konusu taşınmazın davalılar arasındaki satış işlemine ilişkin tasarrufun iptali ile davacı alacaklıya icra dosyasındaki alacak ve fer'ileriyle sınırlı olarak haciz ve satış yetkisi verilmesine' karar verilmesi gerektiğini, 'taşınmazın önceki maliklere döndürülmesine' şeklinde karar verilmesinin hatalı olduğunu"*[8]

√ *"İptal davasının, alacaklıya alacağını tahsil olanağını sağlayan, nisbi nitelikte, yasadan doğan bir dava olup; tasarrufa konu malların aynı ile ilgili olmadığını"*[9]

b e l i r t m i ş t i r…[10]

II- Tasarrufun iptali davalarının konusu[*:11]

İİK m. 277/I'de; iptal davasının, "İİK 278, 279 ve 280. maddelerinde yazılı tasarruflar nedeniyle açılabileceği" belirtilmiştir (İİK. mad. 277).

---

7 Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, age. s: 19 vd.

8 Bknz: 17. HD. 05.11.2019 T. 2397/10196 (www.e-uyar.com)

9 Bknz: 17. HD. 26.11.2018 T. 6958/11230; 15.10.2018 T. 13062/9065 (www.e-uyar.com)

10 Aynı doğrultuda bknz: 17. HD. 04.10.2018 T. 5240/8614, 09.04.2018 T. 8983/3951, 05.04.2018 T. 17130/3875, 27.02.2018 T. 12044/1388, 20.12.2017 T. 6676/11897, 12.12.2017 T. 3577/11571, 20.06.2017 T. 5549/7016 (www.e-uyar.com)

11 * Talih Uyar, Hukukî Mütalâalar, 2. Baskı, 2017, s: 362-377; s: 428-439; s: 759-790; s: 1072-1076; s: 1251-1257; s: 1433-1442; s: 1510 vd.; s: 1572 vd. - Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar" 3. Baskı, 2020, s: 51-86; s: 803-828- Talih Uyar, "Tasarrufun İptali

Doktrinde[12] "İİK m. 277'de kullanılmış bulunan '*tasarruflar*' sözcüğünün hatalı olduğu" belirtilmiştir. Gerçekten, borçlunun "İİK m. 277 anlamında iptal edilebilen tasarrufları" sadece "*malvarlığındaki bir hakka doğrudan etki yaparak, o hakkı başkasına nakleden veya sınırlayan, külfet yükleyen veya değiştiren veya sona erdiren hukukî işlemler*" olarak tanımlanan[13] -örneğin; borçlunun taşınır/taşınmaz malın başkasına devretmesi, taşınır/taşınmaz malları üzerinde rehin tesis etmesi, ticari işletmesini devretmesi vb. gibi- **tasarruf işlemlerinden** *(tasarrufi muamelelerden)* ibaret bulunmadığı gibi, tasarruf işlemlerinin ancak bir bölüm olarak dahil olduğu ve **doktrinde**[14] *"hukukî bir sonuç doğurmak üzere yapılan*

Davalarının Konusu", *İBD*, Temmuz-Ağustos/2017, s: 74-132)- Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davasının Uygulamada Tartışılan Yönleri", *Legal Hukuk Dergisi*, Haziran/2014, s: 169-176)- Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarının Konusu", *Manisa Barosu Dergisi*, 2013, S: 125, s: 8-41- Talih Uyar, "İcra ve İflâs Hukukunda Tasarrufun İptali Davasının Konusu" (ABD. 2011/1, s: 211-231)- Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarının Konusu" (Tür. Bar. Bir. Der. Eylül-Ekim/2008, s: 287-313)- Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarında "Ticari İşletmenin Devri", "İptale Tâbi Tasarrufların Kapsamı" ve "Mahkemeye Aciz Vesikasının Sunulması" Konularına İlişkin Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar" *Çankaya Hukuk Fakültesi Dergisi*, (Arş. Gör. Ceren Damar Armağanı), 2020, C: 3, s: 3941-3978) - Talih Uyar, "Borçlunun Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilecek 'Alacağın Temliki' Tasarrufları" (Legal Huk. Der. Mayıs/2017, s: 2411-2437) - Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilecek Bazı Tasarruflar", *Legal Hukuk Dergisi*, 2017, S: 177, s: 4449-4513) - Talih Uyar, "Borçlunun, Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilen Tasarrufları", *Legal Hukuk Dergisi*, 2018, S: 190, s: 4729-4801 - Talih Uyar, "Muvazaalı İcra Takipleri" (Borç İkrarları) ile "Borçlunun Süresi İçinde Zamanaşımı İtirazında Bulunmaması"nın Tasarrufun İptali Davasına Konu Edilmesi", *İBD*, Mayıs-Haziran/2014, s: 282-295) - Talih Uyar, "Muvazaa (TBK. 19) Nedenine Dayalı Tasarrufun İptali Davalarının (İİK. 280) Açılma Koşulları ve Sonuçları" (Legal Huk. Der. Temmuz/2014, s: 175-187)- Talih Uyar, "İİK'nın 280. maddesi Uyarınca İptale Tâbi Kimi Tasarruflar", *ABD*, 2014/3, s: 415-448- Talih Uyar, "Borçlu Hakkında Üçüncü Kişi Tarafından Takip Konusu Yapılan Senedin (ve İcra Takibinin) "Muvazaalı Olduğu" İleri Sürülerek, Borçlunun Alacaklıları Tarafından "Senedin (ve İcra Takibinin) Kendileri Bakımından Geçersiz Sayılması İçin Tasarrufun İptali Davası Açılabilir mi?" (ABD. 2015/1, s: 369-397) – Tolga Akkaya, "İcra ve İflâs Hukukunda İptale Tabi Tasarruflar "İİK. m. 277-284"" (Eskişehir Bar. D. Ekim/2006, s:13-49) – Tunahan Çetinel, "Tasarrufun İptali ve Muvazaa Davaları", s: 30 vd. – Burhan Gürdoğan, "İptal Davaları "İcra ve İflâs Kanunu Değişiklik Tasarısı Hakkında Seminer'e Sunulan Bildiri"", 1963, s:38-42 – Senai Olgaç, "Yargıtay İçtihatlarının Işığı Altında İcra ve İflâs Hukukunda İptal Davaları" (Dr. Recai Seçkin'e Armağan, 1974, s:457-480) – Timuçin Muşul, "İptal Davaları", s: 31 vd. – Turgut Önen, "İptal Davaları" (Ankara İktisadı ve Tİc. İlimler Ak. D. 1969, S:1, s:39-49) – Orhan Eroğlu, "Tasarrufun İptali Davası", s: 147 vd.

12 Bilge Umar, "İptal Davası", s: 54 vd.

13 von Tuhr, Andreas: "Borçlar Hukukunun Umumî Kısmı" (Çev. Cevat Edge), 1983, s: 189 – Anderas B. SCHWARZ, "Borçlar Hukuku", 1948, s: 163 - Kudret Ayiter, "Tasarruf Muameleleri", 1953, s: 13 - Kemal Oğuzman/Nami Barlas, "Medenî Hukuk", 15. Baskı, 2008, s: 160 - Selahattin Sulhi Tekinay, "Medeni Hukuk", 1978, s: 109 - Mustafa Dural/Suat Sarı, "Özel Hukuk", 2006, s: 173 - Abdurrahim Karslı, "İcra ve İflâs Hukuku", 3. Baskı, 2014, s: 541 - Rona Serozan, "Medeni Hukuk", 2008, s: 303

14 Aytekin Ataay, "Medeni Hukukun Genel Teorisi", 1980, s: 317 vd. - M.Kemal Oğuzman, "Medeni Hukuk", 1994, s: 106 vd. - Ergun Özsunay, "Medeni Hukuk",

irade beyanları" olarak tanımlanan *"**hukukî işlem**"*lerden de ibaret değildir. Bu madde gereğince iptali söz konusu olanlar, "hukukî işlem" kavramından daha geniş olan, onu da içeren ve **doktrinde**[15] "*kendisine hukuk düzenince hukukî bir sonuç bağlanmış olan beşerî (insan) fülleri*" olarak tanımlanan, **hukukî fiiller**'dir.[16] [17] Nitekim kaynak yasanın Almanca metninde, bu konuda "*tasarruf*" değil "*hukukî fiil*" kavramı yer almaktadır.[18] Bu nedenle, İİK m. 277 vd. geçen "tasarruf" kavramını, *"hukukî işlem"*leri, *"hukukî fiil"*leri de içerir şekilde, en geniş anlamıyla kabul etmek gerekir.[19] Örneğin, borçlunun "*protesto çekmemesi*", "*haksız bir ödeme emrine itiraz etmemesi*", "*zamanaşımı def'inde bulunmaması*", "*aleyhine açılan davayı kabul etmesi*", "*davadan feragat etmesi*", "*yeminden çekinmesi*", "*kanun yoluna başvurmaktan kaçınması*", "***hukukî işlem**" olmadığı halde birer "**hukukî fiil**" sayılır ve iptal davasına konu yapılabilir.*[20] Nitekim, **İsviçre Federal Mahkemesi;**[21] *"borçlunun anlaşmalı olarak hakkında icra takibine geçen alacaklının yaptığı takibe itiraz etmemesi yani 'itirazdan kaçınması' halinde, bu davranışa karşı, asıl alacaklıların iptal davası açabileceğine"* karar

---

1986, s: 318 vd. - Zahit İmre, "Medeni Hukuka Giriş", 1976, s: 205 vd. - Aydın Zevkliler/ Mehmet Beşir Acabey/K. Emre Gökyayla, "Medeni Hukuk", 1999, s: 131 vd. - Kemal Oğuzman/Nami Barlas, "Medeni Hukuk", 2008, s:166

15 Aytekin Ataay, age. s: 310 vd. - M.Kemal Oğuzman, age. s: 99 - Ergun Özsunay, age. s: 319 **-** Zahit İmre, age. s: 207 - Aydın Zevkliler/ Mehmet Beşir Acabey/K. Emre Gökyayla, age. s: 129 - Mustafa Dural/Suat Sarı, age. s: 159

16 Bilge Umar, age. s: 54 vd. – Timuçin Muşul, "İptal Davaları", s: 33 vd. - Burhan Gürdoğan, age. s: 222, dipn. 615- İsmet Sarısözen, "İcra ve İflâs Hukukuna Göre İptal Davasında Yargılama Usulü" (ABD. 1977/1, s: 52 vd.) - Güray Erdönmez, "Alacaklılara Zarar Verme Kastı ile Yapılan Tasarrufların İptali", 2. Bası, 2019, s: 124- İdil Tuncer Kazancı**,** age. s: 34- Baki Kuru, "İcra ve İflâs Hukuku", C: IV, s: 3410- Abdurrahim Karslı, age. s: 541- Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, "İİK. Şerhi", C: 3, s: 4313- Talih Uyar, **"**İcra ve İflâs Hukukunda Tasarrufun İptali Davasının Konusu" (ABD. 2011/1, s: 212)- Talih Uyar, "Muvazaalı İcra Takipleri (Borç İkrarları)" ile "Borçlunun Süresi İçinde Zamanaşımı İtirazında Bulunmaması" nın Tasarrufun İptali Davasına Konu Edilmesi", *İBD*, 2014/3, s: 282-295)- Orhan Eroğlu, age. s: 40

17 Yüksek mahkeme de aynı doğrultuda içtihatta bulunmuştur: Bknz: 17. HD. 28.01.2020 T.1405/120; 20.06.2013 T. 8604/9398 (www.e-uyar.com)

18 Bilge Umar, age. s: 54 vd. - Saim Üstündağ, age. s: 295

19 Baki Kuru, age., C: 4, s: 3410- Baki Kuru, "El Kitabı", s: 1398- Baki Kuru, **"**Ders Kitabı", s: 490- Burhan Gürdoğan, age. s: 222- Saim Üstündağ, age., s: 294- Aziz Serkan Arslan, "Tasarrufun İptali Davasından Sonra Açılan Menfi Tespit Davasında Bekletici Mesele Yapma Sorunu" (Prof.Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan, 2014, C: 1, s: 253)- İdil Tuncer Kazancı, age., s: 34- Levent Börü, İcra ve İflâs Hukukunda Zarar Verme Kastından Dolayı İptal Davası "İİK. m. 280", *AÜHFD*, 2009/3, s: 487)- Orhan Eroğlu, age. s: 40

20 Bilge Umar, age. s: 54, dipn. 4- Saim Üstündağ, age. s: 294- Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, **"**İİK. Şerhi", C: 3, s: 4313 – İsmet Sarısözen, agm., s: 233, dipn: 1 -Aziz Serkan Arslan, agm., s: 255- A. Şahabettin Sertkaya/Süleyman Kul, age. s: 10- Levent Börü, agm., s: 487- Ali Güneren, age. s: 56- Güray Erdönmez, age. s: 124

21 Bknz: BGE. 65 III, s: 133 (Naklen; Saim Üstündağ, "Medeni Yargılama Hukuku", 7. Bası, 2000, s: 762)

vermiştir. **Yargıtay** da -ileride ayrıntılı olarak, örnekler vererek belirteceğimiz gibi-, *"borçlunun 'muvazaalı olarak borçlanıp, kendisi hakkında takip yaptırıp, taşınmazlarını haciz ettirmesi işleminin, iptal davasına konu edilebileceğini"*[22], *"'tasarruf' kavramı, borçlunun malvarlığını azaltıcı nitelikteki hukuki işlemleri ve hukuki fülleri de içerdiğinden, davalılar arasındaki senet düzenleme fülinin, 'tasarruf' kavramı içinde bulunduğunu, davacının bu tasarrufu iptal ettirmekte hukuki yararının bulunduğunu"* belirtmiştir…

"Haksız fiil"[23] teşkil eden eylemler de tasarrufun iptali davasına konu teşkil edebilir…

Şu halde, borçlunun gerek *"dava dışındaki"*, gerek -sulh, feragat, kabul gibi- *"icra takibi içindeki"* en geniş anlamı ile **hukukî işlemleri**, iptal davasına konu olabilecektir.[24] Kısaca, borçlunun; *"alacaklıları aleyhine malvarlığını azaltıcı nitelik taşıyan"* her türlü -en geniş anlamı ile- **hukukî işlemleri**, iptal davasına konu olabileceği gibi *"malvarlığının artışını önleyici işlemleri"* de (örneğin; borçlunun kendisine miras bırakanından gelecek mirası reddetmesi gibi) tasarrufun iptali davasına konu olabilir.[25] [26]

III- Haciz yolu ile takiplerde, iptal davasını;[(*)]

a) *Kesin (kat'i) aciz belgesi* (İİK m. 143; 105/I) sahibi alacaklı açabilir.[27] [28]

---

22 Bknz: 15. HD. 15.9.1990 T. 3485/3290 (www.e-uyar.com)

23 Mehmet Kâmil Yıldırım, age. s: 142- Güray Erdönmez, age. 1. Baskı, s: 99; 2. Baskı, s:125

24 Saim Üstündağ, age. s: 294

25 A. Şahabettin Sertkaya/Süleyman Kul, age. s: 10- Mahmut Coşkun**, "**Açıklamalı-İçtihatlı İİK." C: 4, 5.Baskı, 2016, s: 4537

26 Bknz: 17. HD. 11.03.2013 T. 6602/3146; HGK. 08.12.2010 T. 17-596/641 (www.e-uyar.com)

27 (*) Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar"3. Baskı, 2020, s: 877-919– Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar"2. Baskı, 2017, s:2-7; s:47-52; s:262-266; s:710-715; s:744-749; s:1076-1079; s:1249-1251; 1387-1394; s:1521-1530 – Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarında "Ticari İşletmenin Devri", "İptale Tabi Tasarrufların Kapsamı" ve "Mahkemeye Aciz Vesikası Sunulması" Konularına İlişkin Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar", *Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* (Arş. Gör. Ceren Damar Şenel Armağanı), C: 3, 2020, s: 3941-3978] – Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarında Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2018, S:135, s:517-575)– Talih Uyar, "Muvazaa (TBK m. 19) Nedenine Dayalı Tasarrufun İptali Davalarının (İİK. 280/I) Açılma Koşulları ve Sonuçları", *Legal Hukuk Dergisi,* Temmuz/2014, s:175-187) – Talih Uyar, "İİK'nın 280. maddesi Uyarınca İptale Tabi Kimi Tasarruflar", *ABD*, 2014/3, s:415-448
Ayrıntılı bilgi için bknz: Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, "İİK. Şerhi", C: 2, 2014, s: 2082 vd.; 2682 vd.

28 Bknz: 17. HD. 05.11.2019 T. 2794/10194; 08.10.2019 T. 12648/9053; 01.10.2019

b) *Geçici aciz belgesi* (İİK m. 105/II) sahibi alacaklı açabilir.[29] [30] [31]

c) Ayrık olarak, kendisine karşı İİK m. 97/XVII'ye göre açılan[32] "istihkak davası"nda, alacaklı; *aciz belgesi sunmadan*[33] *"karşılık dava" olarak da iptal davası açabilir.*[34]

Hemen belirtelim ki **Yargıtay 17. HD.**[35] -daha önce, bu konuda verilen kararları temyizen inceleyen **Yargıtay 13. HD.** ve **Yargıtay 15. HD.**[36] ve **HGK**[37] gibi- "dava açarken veya daha sonra yargılama/temyiz aşamasında" aciz vesikası ibraz edilmemesi halinde, "davanın görülemeyeceğini" kabul etmiştir.

Yargıtay 4. HD. ve 17. HD. '*Muvazaa (TBK m. 19) nedenine dayalı*' '*tasarrufun iptali davaları*'nın, "*aciz belgesi ibraz edilmesine gerek kalmadan görülebileceği*"ni kabul etmektedir.

T. 19683/8716; 17.09.2019 T. 16250/8171; 22.05.2019 T. 18062/6611; 15.05.2019 T. 18878/6192; 08.05.2019 T. 6144/5718; 04.10.2018 T. 5240/8614; 13.03.2018 T. 12606/2252; 17.01.2018 T. 18904/170 vb. (www.e-uyar.com)

29 Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar", 3. Baskı, 2020, 920-969

30 Ayrıntılı bilgi için bknz: Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, age. C: 2, s: 2084 vd.

31 Bknz: 17. HD. 05.11.2019 T. 2794/10194; 08.10.2019 T. 12648/9053; 01.10.2019 T. 19683/8716; 17.09.2019 T. 16250/8171; 20.06.2019 T. 6162/7019; 22.05.2019 T. 18062/6611; 15.05.2019 T. 188778/6192; 08.05.2019 T. 6144/5718; HGK. 30.04.2019 T. 17-1791/498; 17. HD. 19.04.2016 T. 603/5011; 10.04.2019 T. 4728/4472; 09.04.2019 T. 11037/4355; 04.03.2019 T. 11171/2346; 12.02.2019 T. 56/1292; 11.02.2019 T. 49/1269; 25.12.2018 T. 16643/12698; 05.12.2018 T. 7206/11758; 19.11.2018 T. 946/10870 vd. 17.09.2018 T. 507/7829 vb. (www.e-uyar.com)

32 Ayrıntılı bilgi için bknz: Talih Uyar, "İİK Şerhi", C:5, s:8190- Talih Uyar, "İcra Hukukunda İstihkak Davaları", s: 770- İdil Tuncer Kazancı, "Tasarrufun İptali Davasında İspat", s: 187 vd. – Orhan Eroğlu, age. s: 105 – Timuçin Muşul, "İptal Davaları", s:535 vd.

33 Bknz: Talih Uyar, İİK. Şerhi, C:12, 2009, s: 19670 vd. - Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, age. C: 2, s: 4360 – Orhan Eroğlu, age. s:104 – Timuçin Muşul, age. s:535 – Baki Kuru, "El Kitabı", s:1415 – Saim Üstündağ, "İflâs", s:214

34 Bknz: 17. HD. 14.05.2018 T. 17250/4976; 8. HD. 16.01.2018 T. 12662/531; 17. HD. 22.05.2014 T. 16230/804; 28.06.2011 T. 1718/6117; 15. HD. 26.10.1988 T. 2869/3403; 27.10.1987 T. 2251/3709 vb. (www.e-uyar.com)

35 Bknz: 17. HD. 08.05.2019 T. 6144/5718; 23.06.2016 T. 18039/7665; 21.03.2013 T. 12347/3975; 14.03.2013 T. 5988/3307; 14.03.2013 T. 5569/3301; 26.06.2012 T. 1921/8024; 19.01.2012 T. 1829/269; 18.04.2012 T. 12788/4874; 25.03.2013 T. 5561/4060; 04.04.2011 T. 7124/3028; 27.01.2011 T. 5310/430; 20.01.2011 T. 7202/215; 30.09.2010 T. 3414/7574; 01.07.2010 T. 5069/6229 vb. (www.e-uyar.com)

36 Bknz: 15. HD. 15.01.2003 T. 6346/153; 20.02.2002 T. 642/862; 22.09.2004 T. 3920/4487; 03.11.2004 T. 1725/5593; 04.11.2004 T. 1832/5619; 19.02.2003 T. 6107/5900 vb. (www.e-uyar.com)

37 Bknz: HGK. 04.07.2007 T. 4-450/449; 14.04.2004 T. 15-182/220 (www.e-uyar.com)

Yakın zamana kadar 'muvazaa nedenine dayalı' tasarrufun iptali davaları hariç diğer tüm tasarrufun iptali davalarında "tasarrufun iptali davalarına ilişkin olarak yerel mahkemelerce verilen kararları incelemekte olan" **Yargıtay 17. Hukuk Dairesi** aciz belgesi aramaktadır.[38]

"*Kesin (kat'i) aciz belgesi*", haciz edilen malların paraya çevrilmesi sonunda, alacağını kısmen ya da tamamen alamamış olan alacaklıya verilen bir belgedir (İİK m. 143/I).[39] Ayrıca *"borçlunun hiç haczi kâbil malı bulunmadığını saptayan haciz tutanağı"* (İİK m. 105/I) **"kesin aciz belgesi hükmünde"** olduğu gibi,[40] *"borçlunun bulunan ve haciz edilen mallarının icra dairesince takdir edilen kıymetlerine göre, borcu karşılamayacağını belirten haciz tutanağı" (İİK m. 105/II) da* **"geçici aciz belgesi"** yerine geçer.[41]

IV- İptal davaları, diğer hukuk davaları gibi, *genel hükümlere göre* açılır.

Dava dilekçesinde, dava konusu iptale tabi tasarrufun ne olduğu belirtilir. Ancak, bu tasarrufun İİK m. 278, 279 ve 280'den hangisinin kapsamına girdiği ve hangi hukukî sebeple iptal edileceğini saptamak hâkimin görevi olduğundan (HMK m. 33), dava dilekçesinde belirtilen *hukukî sebeple* hakim bağlı olmadığından, davacının "dava konusu tasarrufun iptal nedenini" yanlış belirtmiş olması ya da hiç belirtmemiş olması önem taşımaz. (*) [42]

---

38 Bknz: 17. HD. 24.12.2018 T. 7645/12628; 19.12.2018 T. 17704/12442; 20.06.2017 T. 6509/7003; 20.06.2017 T. 11791/7010; 10.05.2017 T. 22775/5329; 17.04.2017 T. 3673/4077; 20.03.2017 T. 2064/2896; 06.02.2017 T. 23129/1053; 22.11.2016 T. 20871/16761; 24.05.2016 T. 11539/6283; 24.05.2016 T. 2682/6341; 14.03.2016 T. 3265/3119; 23.02.2016 T. 11349/2104; 22.10.2015 T. 11421/11025; 11.06.2015 T. 5605/8012; 17.3.2015 T. 2203/4344; 04.11.2014 T. 11472/15070; 04.11.2014 T. 8340/15066; 27.10.2014 T. 10682/14362; 10.06.2014 T. 3653/9318; 09.04.2013 T. 7539/5112; 28.03.2013 T. 6151/4361; 04.03.2013 T. 5918/2619; 02.04.2013 T. 7306/4613; 27.11.2008 T. 11563/13096 vb. (www.e-uyar.com)

39 Ayrıntılı bilgi için bknz: Talih Uyar, "İİK Şerhi", C:8, s:11853 vd. - Selçuk Öztek, "Aciz Vesikası", 1994 (İİK m. 143; m. 251), s:48 vd. - Seyithan Deliduman, "Aciz Belgesi", 1995, s:28 vd.

40 Ayrıntılı bilgi için bknz: Talih Uyar, "İİK Şerhi", C:6, s:9138 vd. - Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, "İİK Şerhi", C: 2, s: 2082 vd.

41 Ayrıntılı bilgi için bknz: Talih Uyar, age, C:6, s: 9139 vd. - Selçuk Öztek, age. s:22 vd. - Seyithan Deliduman, age. s:8 vd. - Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, "İİK Şerhi", C: 2, s: 2084 vd.

42 (*) Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar", 3. Baskı, 2020, s:51-86; s:877-010 – Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar", 2. Baskı, 2017, s:139 vd.; s:767-772; s:1534-1536 – Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilecek Bazı Tasarruflar, *Legal Hukuk Dergisi*, 2017, S:177, s:4449-4513)

V- İİK'nın 282. maddesinde "tasarrufun iptali davasının kimler *aleyhine* [(**)] *(kimlere karşı) açılabileceği* başka bir deyişle bu davalarda kimlerin "davalı" olabileceği düzenlenmiştir…

Bu takiplerde, aşağıdaki kimselerin davalı olarak gösterilmesi gerekir:

a) "Asıl borçlu" ve "iptal konusu tasarruftan yararlanan üçüncü kişi" (yani; "borçlu" ve "borçlu ile iptal konusu işlemi yapan veya kendisine borçlu tarafından bir ödemede bulunulan kimse") (İİK m. 282, c: 1).[43]

Burada "iptal konusu tasarruftan yararlanan üçüncü kişi"nin yani "borçlu ile işlemde bulunmuş olan üçüncü kişi"nin aleyhine iptal kararı verilebilmesi için; İİK m. 278'e dayanılan durumlarda davalı-üçüncü kişinin *kötüniyetli* olması gerekmediği halde, İİK m. 279'a dayanılan durumlarda "lehine tasarrufta bulunulan davalı üçüncü kişinin *borçlunun durumunu bilmesi"* **(İİ m. 279/II)** gerektiği gibi, İİK. mad. 280'e göre açılan iptal davalarında da "davalı üçüncü kişinin *borçlunun durumunu ve zarar verme kasdını bilmesi ya da bilmesini gerektiren açık emarelerin bulunması"* **(İİK m. 280/I)** gerekir…

(**) Hasan Ali Kaplan, "Tasarrufun İptali Davası Borçlunun Mirasçılarına Karşı Açılabilir mi?", *Terazi Hukuk Dergi*si, Eylül/2013, s:30-36) – Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davası (Kimlere Karşı Açılabilir?", *İBD*, 2018/3, s:35-75) – Talih Uyar, "Borçlunun Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilen Tasarrufları", *Legal Hukuk Dergisi,* Ekim/2018, s:4729-4801) – Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davasının Tarafları", (Prof. Dr. Hakan Pekcanıtez Armağanı, 2015, C:1, s:3005/3070) – Talih Uyar, "İcra ve İflas Hukukunda Tasarrufun İptali Davasının Tarafları", *İBD,* Mart-Nisan/2011, s:33-67) – Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davasının Tarafları "İİK. mad. 277; 282"" (Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, 2010, C:2, s:2243-2274) – Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davasının Tarafları", *Manisa Barosu Dergisi,* Ocak/2014, S:126-127, s:8-60) – Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davasına Konu Olan ve Üzerinde İpotek Bulunan Bir Taşınmazı, Davalı Üçüncü Kişiden Satın Alan Dördüncü Kişinin, İyiniyetli Olup Olmamasının Doğurduğu Sonuçlar", *Legal Hukuk Dergisi*, 2018, S:184, s:1721 – 1758)

Baki Kuru, "İcra ve İflas Hukuku", C: 4, s: 3546- Baki Kuru, "El Kitabı", s:1398; 1414 – Baki Kuru, "İstinaf", s:665- Güray Erdönmez, "Alacaklılara Zarar Verme Kastı ile Yapılan Tasarrufluların İptali", s:12- Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, "İİK. Şerhi", C: 3, s: 4508 – Orhan Eroğlu, "Tasarrufun İptali Davası", s:130 – Timuçin Muşul, "İptal Davaları", s: 450

43 Bknz: 17. HD. 08.05.2019 T. 18642/5721; 07.05.2019 T. 6160/5596; 06.05.2019 T. 19535/5559; 01.04.2019 T. 15030/3914; 25.12.2018 T. 16283/12713; 04.12.2018 T. 15476/11645; 05.11.2018 T. 6404/10082; 05.09.2018 T. 2870/7403; 18.04.2018 T. 17750/4237 vb. (www.e-uyar.com)

Hemen belirtelim ki; "borçluya ait taşınmazı vekaleten başkasına satan kişi (vekil)", açılan iptal davasında "davalı" olarak gösterilemez.[44]

Ayrıca şu hususu da ifade edelim ki "borçlu ile ilgisi bulunmayan bir taşınmazı satın almış olan kişi (üçüncü kişi) hakkında" iptal davası açılamaz.[45]

Davalı-borçlu, dava sırasında *iflâs ederse,* iptal davasını *iflâs idaresi* devam ettirebilir.[46]

Eğer davalı-borçlu şirket, ticaret sicilinden silinmiş ve bu durum Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edilmişse, taraf teşkilinin sağlanması bakımından davacı-alacaklıya "borçlu şirketin ihyası için" dava açmak üzere süre verilmelidir.[47]

"Dava koşulları"ndan olan (HMK m. 114) *'taraf teşkili'*nin yargılamanın her aşamasında mahkemece doğrudan doğruya gözetilmesi gerekir.[48]

b) Asıl borçlu ve iptal konusu tasarruftan faydalanan kimsenin miras reddetmemiş olan- "mirasçılar"ı[49]. Açılan iptal davalarında, "mirasçılar"ın, iptal davasında "davalı" olarak yer alabilmesi için, kendilerinin kötüniyetli bulunmaları gerekmez. Ancak, üçüncü kişinin bilgisinin arandığı durumlarda (İİK m. 279, 280), bu bilgi mirasçılar bakımından değil, mirasbırakan bakımından aranmalıdır.[50]

Doktrinde[51] "mirası TMK m. 605 gereği kendiliğinden reddetmiş sayılan kişilere, tasarrufun iptali davasında husumet yöneltilemeyece-

---

44 Bknz: 17. HD. 30.04.2014 T. 20316/6597; 15. HD. 04.05.1992 T. 1042/2331 (www.e-uyar.com)

45 Bknz: 17. HD. 18.03.2013 T. 6539/3524 (www.e-uyar.com)

46 Ali Güneren, "Tasarrufun İptali Davaları", s: 1154- A. Şahabettin Sertkaya/Süleyman Kul, **"**İcra ve İflâs Hukukunda Tasarrufun İptali Davaları", 2016, s: 119

47 A. Şahabettin Sertkaya/Süleyman Kul, age. s: 119

48 Bknz: 17. HD. 26.09.2018 T. 1760/8224; 11.09.2018 T. 2824/7626; 18.04.2018 T. 17750/4237; 16.01.2018 T. 12195/87; 15.06.2015 T. 4112/8628 (www.e-uyar.com)

49 Bknz: 17. HD. 24.12.2019 T. 1342/12402; 03.12.2019 T. 3571/11463; 05.09.2018 T. 2870/7403; 05.09.2018 T. 2870/7403; 16.01.2018 T. 12195/87; 30.01.217 T. 23230/736; 26.01.2016 T. 10110/945; 18.06.2015 T. 1022/8848; 07.04.2015 T. 19423/5514; 07.04.2015 T. 21100/5493; 26.03.2015 T. 19280/4858; 10.03.2015 T. 17900/4041; 15.04.2013 T. 10728/5449 vb. (www.e-uyar.com)

50 Burhan Gürdoğan, "İflâs Hukuku", s: 241

51 Hasan Ali Kaplan, "Tasarrufun İptali Davası, Borçlunun Mirasçılarına Karşı Açılabilir mi?", *Terazi Hukuk Dergisi*, Eylül/2013, S. 85, s: 34 vd.

ği" ileri sürülmüştür. **Kanımızca,** kendisine husumet yöneltilen (açılan tasarrufun iptali davasında 'davalı' olarak gösterilen) mirasçı, 'TMK m. 605 uyarınca mirasın hükmen reddedilmiş olduğunu' kanıtlarsa, mahkemece hakkında açılan davanın reddine karar verilir…

Devlet -TMK m. 501 uyarınca- "mirasçı bırakmaksızın ölen kimsenin mirası Devlet'e geçtiği"nden, bu durumdaki bir kimseye karşı açılacak tasarrufun iptali davası Devlet'e karşı açılır…[52] Buna karşın, b o r ç l u ölür ve borçlunun *en yakın mirasçılarının tümü mirası reddederse,* konunun miras hükümlerine göre çözümlenmesi gerekir. Bunun için de mahkemece mahallin sulh hukuk mahkemesine durum bildirilerek "mirasın iflâs hükümlerine göre tasfiyesi"nin sağlanarak (İİK m. 180), anılan mahkemece borçlu için atanacak temsilci huzurunda davaya devam edilmesi gerekir.[53] [54]

c) "Kötüniyetli dördüncü kişi"ler (İİ. m. 282, c: 2).[55] Buradaki "dördüncü kişi"lerden maksat; "lehine borçlu tarafından tasarrufta bulunulmuş olan -iptale tâbi- tasarrufu borçludan devralmış olan üçüncü kişiden devralmış olan kişiler"dir. Bu kişilere karşı iptal davası açabilmesi için, "bu kişilerin kötüniyetli oldukları"nın -davacı alacaklı tarafından- ispat edilmesi gerekir.[56] "Dördüncü kişilerin kötüniyetli olduğu" davacı alacaklı tarafından her türlü kanıtla- "tanık" dahil- ispat edilebilir.

Dava konusu taşınırın/taşınmazı, bunları davalı-borçludan devralmış olan üçüncü kişinin yargılama sırasında *dördüncü bir kişiye* devretmiş olması halinde, mahkemece davacı-alacaklıya "dördüncü kişiyi

---

52 Bilge Umar, age. s: 50 – Orhan Eroğlu, age. s:108 – Mine Toktaş, "Tasarrufun İptali Davaları", 2009– Abdurrahim Karslı, age. s:550 – Mehmet Kâmil Yıldırım, age. s:262 – Timuçin Muşul, "İptal Davaları", s:271 vd.

53 Bknz: 17. HD. 05.10.2020 T. 3519/5060; 24.12.2019 T. 4141/12410; 25.11.2019 T. 85/10994; 23.12.2019 T. 944/12357; 18.11.2019 T. 4438/10757; 20.06.2018 T. 17548/6178; 14.03.2016 T. 18506/3112; 04.05.2015 T. 5440/6298 vb. (www.e-uyar.com)

54 Orhan Eroğlu, age. s:108 – Timuçin Muşul, "İptal Davaları", s:266 vd.

55 Bknz: 17. HD. 02.04.2019 T. 14064/3930; 15.10.2018 T. 4016/9049; 05.09.2018 T. 2870/7403; 05.09.2018 T. 2870/7403; 19.02.2018 T. 8069/1094; 03.10.2017 T. 2175/8524; 19.06.2017 T. 296/6947; 27.02.2017 T. 23913/1993; 24.01.2017 T. 22158/493; 17.01.2017 T. 17284/170 vb. (www.e-uyar.com)

56 Bknz: 17. HD. 17.03.2015 T. 879/4339; 14.03.2013 T. 6166/4065; 01.04.2013 T. 15317/4587; 17.05.2012 T. 5229/6274; 27.09.2010 T. 6295/7377; 08.07.2010 T. 698/6628 vb. (www.e-uyar.com)

davaya dahil edip etmeme veya davasını İİK m. 283/II uyarınca bedele dönüştürüp dönüştürmeme" konusundaki s e ç i m h a k k ı bulunduğunu hatırlatıp, **'dördüncü kişinin davaya dahil edilmesi halinde bu kişiye dava dilekçesini tebliğ ettirip taraf teşkilini sağlaması'** aksi taktirde yani **'davanın bedele dönüştürülmesi halinde, dava konusu taşınırın/taşınmazın üçüncü kişi tarafından elden çıkarıldığı tarihteki değerinin -davacının alacak ve fer'ileri ile sınırlı olarak- üçüncü kişiden tahsiline'** karar verilmesi gerekecektir.

Ancak, **yüksek mahkeme** kimi kararlarında, bu durumda; "… mahkemece, öncelikle davacıya, -davada 'davalı' olarak gösterilmemiş olan- kişi hakkında da dava açması için mehil verilmeli, açılacak davanın birleştirilmesinden sonra esas hakkında karar verilmelidir…"[57] ş e k l i n d e bir çözüm önermişse de, bu çözüm şekli, diğeri kadar pratik olmadığı için uygulamada, çok tercih edilmemektedir.

aa) Yukarıda belirtilen durumlarda, *'borçlu ile lehine tasarruf yapılan üçüncü kişi'* -şekli anlamda- "zorunlu dava arkadaşı" durumundadır.[58] [59] Bu nedenle, mahkeme, bu kişilerin açılmış olan iptal davasında "davalı" olarak gösterilmiş olup olmadığını kendiliğinden araştırır.[60]

bb) Buna karşın; "borçlu" ile "kötüniyetli dördüncü kişi" (yani üçüncü kişi ile işlemde bulunan, borçlu ile doğrudan doğruya işlemde

---

57 Bknz: 17. HD. 26.10.2015 T. 3468/11290; 15. HD. 26.02.2004 T. 324/1042 vb. (www.e-uyar.com)

58 Baki Kuru, age. C: 4, 1997, s: 3522- Baki Kuru, "El Kitabı", s: 1425- Hakan Pekcanıtez/Oğuz Atalay/Meral Sungurtekin Özkan/Muhammet Özekes, age. s: 870- Timuçin Muşul, "İcra ve İflas Hukuku", C: 2, s: 1802- Mehmet Kâmil Yıldırım, age. s: 264- Saim Üstündağ, age. s: 297, dipn. 242a- İzzet Karataş/Erol Ertekin,age. s: 57 vd. - Mustafa Oskay/Coşkun Koçak/Adnan Deynekli/ Ayhan Doğan, age. C: 5, s: 6107- İsmet Sarısözen, agm. s: 290- Cengiz Kostakoğlu, agm. (Ad. D. 1989/6, s: 30- Yasa D. 1989/8, s: 1054)- Ömer Ulukapı, "Medeni Usul Hukukunda Dava Arkadaşlığı", 1991, s: 104- Ali Güneren, age. s: 262- Timuçin Muşul, "İptal Davaları", s: 219 vd. - Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, "İİK Şerhi", C: 3, s: 4567- Ejder Yılmaz, "Şerh", s: 1247

59 Bknz: 17. HD. 03.03.2020 T. 301/2448; 18.02.2020 T. 6144/1643; 28.11.2019 T. 4849/11318; 05.11.2019 T. 3700/10135; 03.12.2019 T. 2371/11469; 14.05.2019 T. 9240/6025; 08.05.2019 T. 18642/5721; 06.05.2019 T. 19535/5559; 01.04.2019 T. 15030/3914; 05.11.2018 T. 6404/10082; 18.04.2018 T. 17750/4237; 30.01.2018 T. 11882/404; 24.10.2017 T. 8411/9517; 31.05.2017 T. 9034/6183; 31.05.2017 T. 9034/6183; 24.05.2017 T. 3478/5802; 16.05.2017 T. 6609/5516; 15.04.2013 T. 10728/5449 vb. (www.e-uyar.com)

60 Bknz: 17. HD. 18.02.2013 T. 546/1725; 19.04.2013 T. 7744/5115; 16.04.2013 T. 6104/5537 vb. (www.e-uyar.com)

bulunmamış olan kişi) arasında da "ihtiyari dava arkadaşlığı" vardır.[61] **Yüksek mahkeme**[62] de, bu durumda "ihtiyari dava arkadaşlığı"nın bulunduğunu kabul etmektedir.

Yüksek mahkeme, dava konusu taşınır/taşınmazın, birden fazla kez el değiştirmiş olması halinde "İİK. m. 277 vd. göre açılan tasarrufun iptali davalarında" '*kötü niyetli tüm alıcıların*' "**TBK. m. 19'a göre açılan muvazaa nedenine dayalı tasarrufun iptali davalarında**" ise '*satış silsilesinde yer alan tüm alıcıların*' açılacak 'tasarrufun iptali davası'nda davalı olarak gösterilmesini istemektedir.

VI- Bir tasarrufun İİK. mad. 277 vd. göre iptal davasına konu olabilmesi için, "davacı-alacaklının alacağının doğumundan sonra yapılmış olması" gerekir mi? (*)

İptal davasının dinlenebilmesi için ayrıca, *"davacı-alacaklının alacağının, dava (iptal) konusu tasarruftan önce doğmuş olması"* gerekli midir? Başka bir deyişle, davacı-alacaklı, *"kendi alacağının doğum tarihinden önce yapılan tasarrufların iptalini"* isteyemez mi?

Hemen belirtelim ki, İsviçre (ve Alman)[63] **Hukukunda** "alacağın,

---

61 [60] Timuçin Muşul, "İptal Davaları", s: 277 vd. - A. Şahabettin Sertkaya/Süleyman Kul,age. s: 403

62 Bknz: 17. HD. 07.04.2015 T. 19423/5514; 12.06.2014 T. 15434/9705; 17.02.2014 T. 20137/1911 vb. (www.e-uyar.com)

(*) Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar"3. Baskı, 2020, s:505-535; s:536-554; s:570-586 – Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar"2. Baskı, 2017, s:1080-1084; s:1394-1396; s:1398-1401; s:1511-1513; s:1519-1521 – Talih Uyar, **"**Tasarrufun İptali Davalarında "Tasarrufun İptaline Karar Verilebilmesi" Konusunda Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar" (Tür. Bar. Bir. Der. 2018, S:135, s:517-575) – Talih Uyar, **"**Borçlunun, Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilen Tasarrufları", *Legal Hukuk Dergisi*, 2018, S:190, s: 4729-4801– Talih Uyar, "Kefile Karşı veya Kefil Tarafından Açılan Tasarrufun İptali Davalarında "Borcun Doğum Tarihi" Hangi Tarihtir?", *İBD,* 2019/4, s:15-37– Talih Uyar, "Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin "Kıdem Tazminatı", "İhbar Tazminatı" ve "Diğer Sosyal Haklar" Davalı Olarak Açılan Tasarrufun İptali Davalarında, Bu Alacakların Doğum Tarihinin "İş Akdinin Feshedildiği Tarih" Değil "İşe Giriş Tarihi" Olduğuna Dair Yeni İçtihatlarının (Görüşünün) Düşündükleri", *İBD,* 2017/1, s:42-46 – Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davasının "Usul"den ve "Esas"dan Reddine Neden Olan Durumlar" (Nevşehir Barosu Dergisi'nde yayımlanacak) – Talih Uyar, "Birden Fazla Kredi Sözleşmesinden Kaynaklanan Borç İçin Açılan Tasarrufun İptali Davalarında "Borcun Doğum Tarihi" Nasıl Belirlenir? Tasarrufun İptali Davasının "Bedele Dönüşmesi" (İİKm. 283/II) Halinde, Tazminata Esas "Gerçek Değer"in Hesaplanma Yöntemi", *Legal Hukuk Dergisi*, 2018, S:184, s:1739-1758 – Talih Uyar, "İİK'nın 280. maddesi Uyarınca İptal Tâbi Kimi Tasarruflar", *ABD*, 2014/3, s:415-448

63 Mehmet Kâmil Yıldırım, age. s:288 – Orhan Eroğlu, age. s:72

iptali istenen *tasarruftan ö n c e doğması*" tasarrufun iptali davasının bir 'ön şartı' olarak öngörülmemiştir… Orada, alacağın 'tasarrufun yapıldığı *tarihten ö n c e veya s o n r a doğmasına bir önem atfedilmemektedir.*[64]

Bizim hukukumuzda ise bu konunun **doktrinde** tartışmalı olduğunu görüyoruz. Gerçekten **bir görüşe göre;**[65] "*alacaklının alacağının doğum tarihi, iptale konu tasarruftan sonra olsa bile, alacaklının iptal davası açma hakkı vardır.*" Buna karşın **diğer bir görüşe göre**[66] ise, "bir tasarrufun iptal edilebilmesi için, davacı-alacaklının alacağının, dava konusu yapılan bu tasarrufun önce doğmuş olması gerekir. Borçlunun tasarrufta bulunurken, o tarihte (tasarruf tarihinde) mevcut olmayan bir alacaklısına zarar vermesi mümkün değildir. Alacaklı, borçlu ile işlemde bulunurken –örneğin; ona borç verirken ya da ona bir taşınır ya da taşınmazını satarken işlem (tasarruf) tarihindeki durumunu dikkate alır. Borçlunun mâli durumu hakkında alacaklının gerekli

---

64 Güray Erdönmez, age. s: 89

65 Baki Kuru, "İflas ve Konkordato Hukuku", s:277 (Ancak, sayın hocamız daha sonra bu görüşünden dönerek, aşağıdaki ikinci görüşe katılmıştır) – Saim Üstündağ, "İflas Hukuku" s:284 – Sümer Altay, age. s:675 – Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, "İİK Şerhi", C:3, s:4369 vd. –Mehmet Kâmil Yıldırım, "4949 sayılı Kanun'un Getirdiği Değişikliklerle İcra ve İflâs Kanununda Yer Alan Hükümler", *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C: I, S: 2, 2005, s: 479 – Tolga Akkaya, "İptale Tâbi Tasarruflar", s: 23 – Ramazan Arslan/Ejder Yılmaz/Sema Taşpınar Ayvaz/Emel Hanağası, age. s: 556 vd. – Güray Erdönmez, age. s: 103 – Mine Toktaş age, s:59 – Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, "İİK. Şerhi", C: 3, s: 4369 vd. – Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davasının Tarafları" (Prof. Dr. Hakan Pekcanıtez'e Armağan, 2015, C: 1, s:3034 – Orhan Eroğlu, age. s:77 vd. – Mehmet Kâmil Yıldırım, age. s:288

66 Cengiz Kostakoğlu, agm. (Ad. D. 1989/6, s:20 vd. - Yasa D. 1989/8, s:1047 vd.) - Baki Kuru, "İcra ve İflas Hukuku", C:4, s:3419- Baki Kuru, "İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku (Ders Kitabı)", 22. Baskı, 2018, s:485- Baki Kuru, "El Kitabı", s:1402; 1413- Timuçin Muşul, C: 2, s:1764- İzzet Karataş/Erol Ertekin, age. s:74- Ali Güneren, age. s:1069- Haşmet Sırrı Akşener, "Borcun Doğum Anı ve Tasarrufun İptali Davaları Yönünden Önemi", *Legal Hukuk Dergisi*, Aralık/2008, s:4007)- Timuçin Muşul, "İptal Davaları", s: 122 vd. – Timuçin Muşul, "İcra ve İflas Hukuku", C: II, 1764 – Timuçin Muşul, "Bilirkişi Raporları", C:2, s:887, 928 – Murat Atalı/İbrahim Ermenek/Ersin Erdoğan, age. s:728 – Levent Börü, "Zarar Verme Kastı", s:513 – Emine Halman Çetin, age. s:15 – İsmail Ercan, "El Kitabı", s:990 vd. – Serdar Kale, "İptal Davası", s:193 – E. Şimşek, İçtihatlı İcra ve İflas Kanunu, s:863 – Mahmut Coşkun, "İptal Davaları", s:1099- Baki Kuru, "İcra ve İflâs Hukuku "Ders Kitabı"", 2016, s: 490- Baki Kuru, "İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku", s: 665 vd. - İsmail Ercan, "İcra ve İflâs Hukuku", 2016, s: 428- A. Şahabettin Sertkaya/Süleyman Kul, age. s: 156 vd. – E. Günay, s:78 vd. – Levent Börü, "Zarar Verme Kasdından Dolay İptal", s: 497 – Tunahan Çetinel, age. s: 91 – Baki Kuru/Burak Aydın, "İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku "Ders Kitabı"", s: 490, 491

araştırmayı yaparak, ona göre, borçlu ile işlemde bulunması gerekir. Tedbirli bir kişi gibi gerekli araştırmayı yapmayan kimse bunun sonucuna katlanır… Başka bir deyişle, alacaklı, borçlunun tasarruf (işlem) tarihindeki mal varlığına güvenerek onunla işlem yaptığından, işlem tarihinden (borcun doğum tarihinden) önceki tasarruflar iptal davasına konu olamaz… Ayrıca, İİK m. 277 vd. maddelerinin Millet Meclisi Adalet Encümeninde müzakeresi sırasına 'alacaklıların, mumalede bulunduğu sırada, borçlunun mali durumunu bilmeleri gerekeceği' elirtilerek, 'borçlu veya müflisin, borçlu olmadığı bir zamandaki tasarrufunu muteber saymanın doğru olmayacağı' belirtilmiştir. Yasa, borçlanan bir kişinin malvarlığının, borçlandığı tarih itibariyle alacaklıya karşı borcu miktarınca muhafazasını ve alacağın güvencesini sağlamak üzere hüküm düzenlemiştir… Tasarrufun yapıldığı tarihte bir 'alacaklı' mevcut olmalıdır ki, yasanın koruyucu *hükümle-rinden istifade* etsin. *Nitekim alacaklının, borçlu ile borçlu ile borçlandırıcı işleme girerken, onun malvarlığını ve edim gücünü incelediğini ve durumunu bilerek onunla hukuki ilişkide bulunduğunu kabul etmek gerekir. Borçlunun ekonomik gücünü yeterince incelemeden borçlandırma işleminden önceki zamanda yapılan tasarruftan kendisi için bir yarar sağlayamaz. Bu suretle, kural olarak, tasarruftan kendisi için bir yarar sağlayamaz. Bu suretle, kural olarak, tasarrufun yapıldığı tarihte alacaklı durumunda olan kişi, iptal davası açabilir, diğer bir ifade ile tasarrufun yapıldığı tarihte üçüncü kişi ile hukuki ilişkide bulunan kişi, borçlu durumda olmalıdır ki, yukarıda sözü edilen tasarruflarının iptali mümkün olabilsin…"*

İptal davalarına ilişkin kararları temyizen incelediği dönemde **Yargıtay 13. Hukuk Dairesi**[67] birinci görüşe yollamada bulunarak, *"iptal davası açılabilmesi için, alacağın iptale tâbi tasarruftan önce ""veya sonra doğmuş olmasının önemli olmadığını"* -mutlak olarak- belirtmişken, iptal kararlarını temyizen inceleyen **Yargıtay 15. Hukuk Dairesi**[68] (ile **Yargıtay Genel Kurulu**[69]) öteden beri ve bugün bu kararları temyizen

---

67 Bknz: 13. HD. 25.6.1979 T. 3011/3730 (www.e-uyar.com)

68 Bknz: 15. HD. 10.3.2005 T. 6645/1365; 10.3.2005 T. 6646/1364; 14.12.2004 T. 5965/6501; 23.9.2004 T. 3966/4595; 23.6.2004 T. 367/3525; 24.2.2004 T. 306/960 vb. (www.e-uyar.com)

69 Bknz: HGK. 30.03.2016 T. 17-843/433; 16.09.2015 T. 2350/1759; 23.10.2013 T. 17-224/1478; 13.10.2010 T. 17-398/497; 14.02.2007 T. 4-79/77; 16.03.2005 T. 15-37/139; 01.12.2004 T. 15-553/624; 08.02.2004 T. 15-18/82; 30.10.2002 T. 15-849/861 vb. (www.e-uyar.com)

inceleyen **Yargıtay 17. Hukuk Dairesi**[70] *"iptal davası açılabilmesi için, davacı-alacaklının alacağının, iptale konu tasarruftan önce doğmuş olması gerektiğini"* ısrarla belirtmektedir...

VII- İİK. mad. 280'de *malvarlığı, borçlarını ödemeye yetmeyen borçlunun alacaklarına zarar vermek kastıyla yaptığı tüm*[71] *(hileli) tasarrufların iptale tâbi olduğu* belirtilmiştir.

a- Maddenin kenar başlığında *"zarar verme kasdından dolayı iptal"* denilmiş ve maddenin metninde *"hileli tasarruflar"* deyimine yer verilmemiş ise de, maddenin içeriğinden, *borçlunun geniş anlamda hileli tasarruflarının iptalinin* amaçlandığı anlaşılmaktadır.[72] Bu hükmün kabul edilmesinin temelinde 'alacaklıların müracaat edebilecekleri iptal sebeplerini, kanunda sayılanlarla sınırlı olmaktan çıkarma amacı vardır.[73]

Madde, 1.7.2003 tarihli 4949 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik sonucunda bugünkü şeklini almıştır.[74]

b- *"Malvarlığı borçlarına yetmeyen bir borçlunun, alacaklılarına zarar verme kasdıyla yaptığı tüm işlemler, borçlunun içinde bulunduğu mâli durumun ve zarar verme kasdının, işlemin diğer tarafınca bilindiği veya bilinmesini gerektiren açık emarelerin bulunduğu hallerde iptal edilebilir"* (İİK m. 280/I, c:1).[75]

---

70 Bknz: 17. HD. 16.10.2019 T. 2385/3454; 02.10.2019 T. 5952/8805; 19.09.2019 T. 19668/8266; 16.09.2019 T. 17716/8039; 18.06.2019 T. 11306/7721; 11.06.2019 T. 11566/7261; 21.05.2019 T. 13837/6449; 14.05.2019 T. 2378/6032; 08.05.2019 T. 7147/5714, 09.04.2019 T. 457/4362; 03.04.2019 T. 13905/4018; 04.12.2018 T. 2431/11656; 16.10.2018 T. 16979/9101; 09.10.2018 T. 9899/8826; 17. HD. 07.02.2017 T. 10199/1109; 31.01.2017 T. 16188/828; 17.01.2017 T. 5553/169; 16.01.2017 T. 22908/49; 13.12.2016 T. 19953/11507; 29.11.2016 T. 17507/11013; 22.11.2016 T. 14599/10736; 22.11.2016 T. 20934/10741; 22.11.2016 T. 18094/10755; 15.11.2016 T. 15606/10478; 1.11.2016 T. 19030/9654; 25.10.2016 T. 14959/9368; 26.12.2008 T. 4139/5808; 11.11.2008 T. 4984/5235; 6.11.2008 T. 1911/5139; 30.10.2008 T. 1899/4984 vb. (www.e-uyar.com)

71 Buna karşın, İİK. 278'de "ivazsız tasarruflar ile bağışlama gibi kabul edilen tasarruflar"ın İİK 279'da ise "alacaklılara zarar veren belirli tasarruflar"ın iptali düzenlenmiştir. Bu nedenle, İİK. 280'de 'genel bir iptal sebebi'ni düzenlediği söylenebilir (Güray Erdönmez, age. s: 14 – Tunahan Çetinel, age. s: 63)

72 Baki Kuru, "El Kitabı", s:1409 vd.

73 Güray Erdönmez, age. s: 9

74 Bknz: 4949 sayılı Kanuna ait Hükümet Gerekçesi (Talih Uyar, "İİK. Şerhi", C: 12, s: 19373)

75 Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar"2. Baskı, 2017, s: 9-13; s: 59-75; s: 132-139; s: 267-272; s: 584-589- Talih Uyar, "Hukukî Mütalâalar", 3. Baskı, 2020, s: 14-31; 829-855; 877-919; 999-1024; 1124-1164- Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarında "Tasar-

Bu madde uyarınca, borçlunun *alacaklarına zarar verme kasdıyla yapmış olduğu hileli işlemlerin (tasarrufların)* iptal edilebilmesi için;[76] [77]

aa) *Borçlu aleyhine tasarrufun yapıldığı tarihten itibaren beş yıl içinde 'haciz' veya 'iflâs' yolu ile takipte bulunulmuş olmalıdır* (İİK m. 280/I, c: 2).

bb) *Borçlunun malvarlığı, borçlarını ödemeye yetmemelidir.* Burada *'borca batıklık' (borçlunun malvarlığının aktifinin pasifinden az olması)* söz konusudur.[78] Alacaklılardan bir ya da birkaçının yapmış olduğu icra takiplerinin sonuçsuz kalmış olması, bonoların protesto edilmiş olması, çeklerin karşılıksız çıkmış olması, borçlu hakkında geçici/kesin aciz belgesi düzenlenmiş olması, borçlunun konkordato ilan etmiş olması vb. durumlar, borçlunun 'borca batık' olduğunu gösterir.[79]

cc) *Borçlu, alacaklılarına zarar verme (mal kaçırma)* ***kastı ile*** *üçüncü kişilerle tasarrufta (işlemde) bulunmuş olmalıdır.* Eğer alacaklıya zarar veren tasarruf *'ihmal suretiyle'* yapılırsa, bu tasarruf İİK m. 280'e göre iptal edilemez.[80]

---

rufun İptaline Karar Verilmesi" Konusunda Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi,* 2018, S: 135, s: 517-575)- Talih Uyar, "Aynı Zamanda 'Hemşerisi' Olan İki Kardeşten Birisine, Sahip Olduğu Taşınmazlardan (2) Tanesini 'Değerinin Çok Altında Bir Bedelle' Devrettikten Sonra, Aynı Gün Öteki Kardeşine de 'Değerinin Çok Altında/Üstünde Bir Bedelle' (4) Taşınmazını Devreden Borçlu Hakkında, Tasarrufun İptali Davası (İİK m. 278/III-2; 280/I) Açılabilir mi?", Yargı Dünyası, Ocak-Şubat-Mart, S: 73-75, s: 17-36 - Talih Uyar, "Borçlu Hakkında Üçüncü Kişi Tarafından Takip Konusu Yapılan Senedin (ve İcra Takibinin) "Muvazaalı Olduğu" İleri Sürülerek, Borçlunun Alacaklıları Tarafından "Senedin (ve İcra Takibinin) Kendileri Bakımından Geçersiz Sayılması İçin Tasarrufun İptali Davası Açılabilir mi? "İİK. 280; TBK. 19"", *ABD,* 2015/1, s: 369-397- Talih Uyar, "Muvazaa (TBK m. 19) Nedenine Dayalı Tasarrufun İptali Davalarının (İİK. 280/I) Açılma Koşulları ve Sonuçları", *Legal Hukuk Dergisi*, Temmuz/2014, s: 175-187)- Talih Uyar, "Borçlunun, Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilen Tasarrufları", *Legal Hukuk Dergisi*, Eylül/2018, s: 4729-4801

76 Timuçin Muşul, "İcra ve İflâs Hukuku", C: 2, s: 1828 vd. - Timuçin Muşul, "İptal Davaları", s: 373 vd. - Tolga Akkaya, "İptale Tabi Tasarruflar", s:40 vd.) - Ali Güneren, "Tasarrufun İptal Davaları", s:816 vd. - Orhan Eroğlu, age. s: 182 vd. – İdil Tuncer Kazancı, age s: 171 vd. – Tunahan Çetinel, age. s: 93 vd.

77 Bu konuda ayrıca bknz: Güray Erdönmez, age. s: 105 vd – Mehmet Kâmil Yıldırım, age. s: 161 vd. – Tunahan Çetinel, age. s: 64 vd.

78 Bilge Umar, age. s: 81 – Baki Kuru, "El Kitabı", s: 1410 – Timuçin Muşul, "Davaları", s: 373 – Levent Börü, agm. s: 503 – Talih Uyar, "Alacaklılara Zarar Vermek Kastı ile Yapılan Hileli Tasarruflardan Dolayı İptal", *ABD*, 2017/4, s: 308) – Tunahan Çetinel, age. s: 93- Bilge Umar, "Aciz Hali-Borca Batıklık Kavramlarının Farkı", s: 319- Orhan Eroğlu, age. s: 182 vd. - Mehmet Kâmil Yıldırım, age. s: 171- Güray Erdönmez, age. s: 76 vd.

79 Ali Güneren, age. s: 386- Orhan Eroğlu, age. s: 184 vd.

80 Bilge Umar, age. s: 55 – Güray Erdönmez, age. s: 173 – Tunahan Çetinel, age. s: 95

Borçlunun 'alacaklılara zarar verme kastıyla hareket ettiği' hususunun – yaklaşık ispat kurallarına göre – alacaklı tarafından ispat edilmesi gerekir.[81]

çç) *Borçlunun tasarrufta (işlemde) bulunduğu üçüncü kişiler iyiniyetli (MK. mad. 3) olmamalıdır.* Borçlunun içinde bulunduğu mâli durumun (yani; borçlunun malvarlığının borçlarını karşılamadığının) ve alacaklılarına zarar verme kastının, borçlu ile işlemde bulunan üçüncü kişilerce -tasarruf tarihinde- bilindiği veya bilinmesini gerektiren açık emareler (karineler) olmalıdır. Yani, borçlu ile işlemde bulunan üçüncü kişi, borçlunun kasdını biliyor olmalıdır. Bu şartın gerçekleşmiş olması için, "tasarruftan yararlanan üçüncü kişinin, gereken dikkati gösterdiği takdirde, borçlunun durumunu ve işlemin mahiyetini anlayabilecek durumda olması" yeterlidir. Başka bir deyişle, "üçüncü kişi, küçük bir *soruşturma, dikkat veya gözlem ile borçlunun durumunu bilebilecek durumda ise",* bu şart gerçekleşmiş kabul edilmelidir.[82]

"Üçüncü kişinin kötüniyetli olduğu" hususunun, alacaklı tarafından – 'yaklaşık ispat kuralları'na göre- yerine getirilmesi gerekir.[83]

Yüksek mahkeme, borçlu ile işlemde bulunmuş olan üçüncü kişilerin "borçlunun mâli durumunu ve alacaklılarına zarar verme *kastını bildiği"* konusunda -yani, İİK. mad. 280/1 kapsamındaki- konularla ilgili olarak;

√ *"Davalı borçlunun beyanındaki soyut 'tarla komşuluğu' olgusu, İİK m. 280/I'in aradığı' borçlunun içinde bulunduğu mali durumu bilme ve bilmesini gerektiren açık emare' olarak kabul edilerek, başka hiçbir delil ve emareye ihtiyaç duyulmadan 'tasarrufun iptali davası'nın kabulü isabetli midir.? Davalı üçüncü kişinin, borçlunun 'alacaklılarına zarar verme kastını da bilmesi veya bilmesinin gerekmesi de aranmalı mıdır.?"*[84]

√ *"Davalılar karı-koca olup aralarındaki tasarrufun İİK'nın 278/3-1 maddesine göre bağış niteliğinde olduğu gibi, davalı üçüncü kişi İİK'nın*

---

81 Güray Erdönmez, age. s: 189 – Tunahan Çetinel, age. s: 95

82 Necmettin Berkin, "İflâs Hukuku", s:511- Tolga Akkaya, "İptale Tâbi Tasarruflar", s: 42- Timuçin Muşul, age. s: 375

83 Hakan Albayrak, "Yaklaşık İspat", s: 30 vd. – Talih Uyar, "Alacaklılara Zarar Vermek Kastı ile Yapılan (Hileli) Tasarruflardan Dolayı,' İptal "İİK. m. 280"" (ABD – 2017/4 s: s: 310) – Güray Erdönmez, age. s: 189 – Tunahan Çetinel, age. s: 98

84 Bknz: 17. HD. 09.11.2020 T. 3677/6702 (www.e-uyar.com)

280/1-2 maddesine göre de borçlunun mali durumu ve alacaklılarını ızrar kastını bilebilecek şahıslardan olduğundan davanın kabulüne karar verilmesi gerekeceğini"[85]

√ *"Davalılar murisinin borçlunun mal kaçırma kastını bilen ya da bilebilecek durumda olan kişilerden olmadığı, taşınmazları satın alan muris ile borçlu arasında yapılan alım satım işleminin gerçek olduğu sonuç ve kanaatine varılmış olmakla 'davanın kanıtlanamadığından reddine' karar verilmesi gerekeceğini"*[86]

√ *"Tasarrufun taraflarının anne-kız olup aradaki akrabalık ilişkisi nedeniyle davalı-borçlunun durumunu ve amacını bilebilecek kişilerden olması ve aksinin ispat edilememesi nedeniyle iptale tabi bulunması nedeniyle aracın satışına ilişkin tasarrufun iptali ile davacıya takip dosyasında alacak ve ferileri ile sınırlı olmak üzere cebri icra yetkisi tanınmasına ilişkin kararın onanacağını"*[87]

√ *"Taraflar arasında herhangi bir tanışıklık olmadığından ve davalı taşınmazı yazlık ihtiyacı nedeniyle satın aldığından 'davanın reddi' gerekeceğini"*[88]

belirtmiştir.

Aynı doğrultuda:

17. HD. 18.12.2019 T. 3305/12145 (www.e-uyar.com)
17. HD. 17.12.2019 T. 1754/12056 (www.e-uyar.com)
17. HD. 17.12.2019 T. 5140/12061 (www.e-uyar.com)
17. HD. 16.12.2019 T. 187/11980 (www.e-uyar.com)
17. HD. 16.12.2019 T. 4621/11995 (www.e-uyar.com)
17. HD. 16.12.2019 T. 4579/11993 (www.e-uyar.com)
17. HD. 11.12.2019 T. 753/11818 (www.e-uyar.com)
17. HD. 11.12.2019 T. 3028/11823 (www.e-uyar.com)
17. HD. 10.12.2019 T. 5491/11727 (www.e-uyar.com)
17. HD. 10.12.2019 T. 3905/11724 (www.e-uyar.com)
17. HD. 09.12.2019 T. 3798/11647 (www.e-uyar.com)
17. HD. 09.12.2019 T. 4702/11648 (www.e-uyar.com)

85 Bknz: 17. HD. 11.02.2020 T. 3791/1250 (www.e-uyar.com)
86 Bknz: 17. HD. 27.01.2020 T. 1121/55 (www.e-uyar.com)
87 Bknz: 17. HD. 23.12.2019 T. 2510/12344 (www.e-uyar.com)
88 Bknz: 17. HD. 23.12.2019 T. 3976/12298 (www.e-uyar.com)

17. HD. 09.12.2019 T. 217/11680 (www.e-uyar.com)

VIII- "*Borçlu ile üçüncü kişi arasında ticari ilişki bulunması*" da **Yargıtay**'ca '*yapılmış olan tasarrufun iptali sebebi*' olarak kabul edilmektedir.

√ "*Dava konusu ..... ilçesinde mevcut gayrimenkullerin kaydında yer alan ipotek yükleri ile birlikte alınmasına , ödemelerin banka kanalı ile yapılmasına ve ipotek alacaklısı bankanın cevabına göre de kredi borcunun tahsil edilip ipoteklerin kaldırıldığının belirtilmesine göre davalıların ticari sicil kayıtları ve ticari defterleri dosya arasına alınmaksızın, davalıların aynı iş kolunda çalışıp çalışmadıklarının araştırılmaksızın, davalı borçlular ile davalı arasında dava konusu satım ilişkisi haricinde başkaca bir ticari ilişki olup olmadığı bilirkişi raporu ile belirlenmeksizin, yazılı gerekçe ile karar verilmesinin doğru olmadığını*"[89]

√ "*Davalı borçlu ile üçüncü kişi arasında, satıştan önce ticari ilişki olduğundan, bu hali ile davalı üçüncü kişinin, borçlunun içinde bulunduğu mali durumu ve amacını bilebilecek kişilerden olduğunu*"[90]

√ "*Aralarındaki ticari ilişki ve aynı sektörde faaliyet göstermeleri nedeniyle 3. kişi konumundaki davalı şirketin borçlu davalının mali durumu ile alacaklılarını ızrar kastını bilen veya bilmesi lazım gelen kişilerden olduğunu*"[91]

√ "*Aralarındaki ticari ilişkiler, aynı sektörde faaliyet göstermeleri, davalı tarafından ibraz edilen sözleşme örneği ve tüm dosya kapsamından diğer davalının, borçlu-davalının mali durumu ile alacaklıları ızrar kastını bilen veya bilmesi lazım gelen konumda olduğu, bu nedenle satışın muvazaalı olduğu kabul edilerek, tasarrufun iptaline karar verilmesinin isabetli olduğunu*"[92]

√ "*Borçlu ile aralarındaki ticari ilişki nedeniyle aynı işkolunda faaliyette bulunan davalı üçüncü kişinin borçlunun durumunu bilebilecek kişilerden sayılması gerekeceğini*"[93]

√ "*Borçlu ile aralarındaki ticari ilişki nedeniyle aynı işkolunda faaliyette bulunan davalı üçüncü kişinin borçlunun durumunu bilebilecek kişilerden sayılması gerekeceğini*"[94]

belirtmiştir.

---

89 Bknz: 17. HD. 11.12.2019 T. 560/11817 (www.e-uyar.com)
90 Bknz: 17. HD. 25.11.2019 T. 4869/11077 (www.e-uyar.com)
91 Bknz: 17. HD. 15.02.2016 T. 634/1577 (www.e-uyar.com)
92 Bknz: 17. HD. 01.07.2014 T. 7633/10394 (www.e-uyar.com)
93 Bknz: 17. HD. 30.11.2010 T. 8438/10371 (www.e-uyar.com)
94 Bknz. 17. HD. 01.07.2010 T. 3114/6223 (www.e-uyar.com)

Aynı doğrultuda:

17. HD. 15.12.2009 T. 8003/8465 (www.e-uyar.com)

17. HD. 26.10.2009 T. 7756/6765 (www.e-uyar.com)

17. HD. 08.10.2009 T. 4700/5799 (www.e-uyar.com)

17. HD. 23.06.2009 T. 2033/4554 (www.e-uyar.com)

17. HD. 11.06.2009 T. 1719/4135 (www.e-uyar.com)

17. HD. 22.04.2009 T. 163/2613 (www.e-uyar.com)

IX- "Borçlunun, alacaklılarına zarar vermek *kastıyla yaptığı tüm (hileli) tasarrufların iptali davalarında",* borçlu ile işlemde bulunmuş olan üçüncü kişilerin, 'borçlunun mâli durumunu ve zarar verme kastını bildiğine' dayanak teşkil eden emarelerden bir diğeri ise, "borçlu ile üçüncü kişinin aynı sektörde faaliyet *göstermesi"*dir.(*) [95]

Borçlunun tasarrufta bulunduğu (taşınır ve taşınmaz mallarını devrettiği, üçüncü kişilerdeki hak ve alacaklarını temlik ettiği) üçüncü kişinin, "*borçlu"* ile **aynı sektörde (işkolunda)** -örneğin; inşaat sektöründe, tekstil sektöründe, özel hastane işletme sektöründe, ilaç sektöründe, basın sektöründe, petrol işletmeciliği sektöründe, turizm ve otelcilik sektöründe, taşımacılık sektöründe, gıda sektöründe, tarım sektöründe, emlak sektöründe vb. çalışıyor olmaları veya "*borçlu*" ile "üçüncü kişi" arasında taşeronluk ilişkisi bulunması halinde- "üçüncü kişi"nin "*borçlunun içinde bulunduğu mali durumu ve alacaklılarına zarar verme kastını bilmediğini*" ileri sürmesi hayatın olağan akışına aykırı bulunacağından, yüksek mahkeme öteden beri verdiği bütün kararlarında bu durumda, *'borçlu ile üçüncü kişi arasındaki tasarrufun iptaline karar verilmesi gerekeceğini'* istikrarlı bir şekilde belirtmiştir.

Gerçekten, **yüksek mahkeme;**

√ "İİK'nın*n 280/I maddesi gereğince aynı sektörde faaliyette bulunan davalı şirketin, borçlunun mali durumu ve alacaklılarını ızrar kastını bildiğinin de kabulü ile dava konusu gemi satışına ilişkin tasarrufun iptaline karar verilmesi gerekeceğini"*[96]

---

95 Güray Erdönmez**,** age. s: 225 vd. (www.e-uyar.com)

96 Bknz: 17. HD. 29.06.2020 T. 4212/4098 (www.e-uyar.com)

√ "Üçüncü kişinin borçlu ile yakın yerlerde aynı konuda faaliyette bulunması halinde, İİK. mad. 280 gereğince değerlendirme yapılıp yapılmayacağının araştırılması gerektiğini"[97]

√ *"Davalı borçlu ile aynı sektörde faaliyet gösterdiği, aralarında geçmişten gelen ticari ilişki bulunan davalıların, dinlenen tanık beyanlarına göre 'faaliyet gösterdiği sektörün küçük bir sektör olduğu', 'birbirini tanıdığı' beyan edildiğinden, davalı üçüncü kişinin borçlunun mali durumu ve alacaklılarını ızrar kastını bilen veya bilmesi lazım gelen kişilerden olup olmadığı hususu değerlendirilmeksizin davanın reddine karar vermesinin doğru olmadığını"*[98]

√ *"Radyatör imalathanesi olduğu bilirkişi raporunda belirtilen taşınmaz yönünden, bu işyerinin öncesinde borçluların faaliyette oldukları bir işyeri niteliğinde olup olmadığı yönünde bir araştırma yapılmadığında, bu bölümlerin devirden önce borçlu veya borçluların faaliyette olduğu işyeri olup olmadığı araştırılarak, borçlular ile üçüncü kişilerin aynı işkolunda faaliyette olduklarına ilişkin somut delilerin de ne olduğu ortaya konularak oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerektiğini"*[99]

√ *"Mahkemece, davalıların tamamı aynı sektörde çalışan aynı sitede işyerleri olan ve birbirleriyle ticari alışverişleri olan kişiler olduğu, davalının bu borçların doğumundan sonra çok sayıda yaptığı tasarrufların, mahkemeye ait dosyalarla iptal edildiği, tüm olgular birlikte değerlendirildiğinde davalıların birlikte hareketle davacının alacağının tahsilini engellemek amacıyla devir işlemlerini yaptıkları sonucuna varıldığından bahisle davanın kabulüne karar verilmesi gerekeceğini"*[100]

√ *"Dava konusu taşınmaz fabrika işyeri olup İİ. m. 280'e uygun olarak bir devrin yapıldığı iddia ve ispat edilmediği gibi, özellikle aynı iş kolunda faaliyet gösteren davalı üçüncü kişinin, diğer davalı borçlu şirketin durumunu bilebilecek kişilerden olduğu ve takibine konu çek mesnetlerinin tasarruf tarihinden önceki tarihler olduğu anlaşıldığından, tasarrufun iptali gerektiğini"*[101]

belirtmiştir

---

97 Bknz: 17. HD. 10.12.2019 T. 5552/11728 (www.e-uyar.com)
98 Bknz: 17. HD. 23.10.2019 T. 4452/9821 (www.e-uyar.com)
99 Bknz: 17. HD. 18.06.2019 T. 13586/7714 (www.e-uyar.com)
100 Bknz: 17. HD. 06.11.2018 T. 11139/10499 (www.e-uyar.com)
101 Bknz: 17. HD. 24.04.2018 T. 1701/4425 (www.e-uyar.com)

Aynı doğrultuda:

Antalya BAM. 4. HD. 20.02.2018 T. 1303/189 (www.e-uyar.com)

17. HD. 06.02.2018 T. 9029/651 (www.e-uyar.com)

17. HD. 11.04.2017 T. 541/3933 (www.e-uyar.com)

17. HD. 07.03.2017 T. 23904/2420 (www.e-uyar.com)

17. HD. 07.03.2017 T. 25136/2419 (www.e-uyar.com)

17. HD. 07.03.2017 T. 23902/2418 (www.e-uyar.com)

17. HD. 14.02.2017 T. 23898/1459 (www.e-uyar.com)

17. HD. 14.02.2017 T. 23903/1462 (www.e-uyar.com)

17. HD. 12.04.2016 T. 9909/4624 (www.e-uyar.com)

17. HD. 15.02.2016 T. 634/1577 (www.e-uyar.com)

17. HD. 10.11.2015 T. 5118/11878 (www.e-uyar.com)

X- İİK m. 280/III, borçlunun, *ticari işletmesini* ya da *işyerindeki ticari mallarını* üçüncü kişilere devretmesi ile ilgili olup; *"borçlunun ticari işletmesinin ya da işyerinde bulunan ticari mallarının tamamını veya önemli bir kısmını borçludan devir veya satın alarak işyerini işletmeye başlayan yahut bu malların bir kısmını borçludan almakla beraber, işyerini sonradan işgal eden üçüncü kişinin, borçlunun alacaklılarına zarar verme kastını bildiği ve borçlunun da bu hallerde alacaklılarına zarar verme koşulu ile hareket ettiği"* kabul edilir.[102*]

---

102 (*) Talih Uyar, "Hukukî Mütalâalar", 3. Baskı, 2020, s: 51-86; 536-554; 877-919- Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davası ve Muvazaa, Nam-ı Müstear, İşletmenin Devri, Kanuna Karşı Hile ve Perdeyi Kaldırma Teorisi", *ABD,* 2016/2; s: 343-403)- Talih Uyar, "Ticari İşletme Devirlerinin Muvazaa Nedeniyle İptali "İİK. m. 280/III"", *ABD*, 2014/4, s: 623-656)- Talih Uyar, "İİK'nın 280. maddesi Uyarınca İptale Tâbi Kimi Tasarruflar", *ABD*, 2014/3, s: 415-448) – Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar", 2.Baskı, 2017, s: 13-17; s: 787-789; s: 1089-1097 – Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarında "Ticari İşletmenin Devri" (İİK. 280/III), "İptale Tabi Tasarrufların Kapsamı" (İİK. 278, 279, 280) ve "Mahkemeye Aciz vesikası Sunulması" (İİK. 277) Konularına İlişkin Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar", *Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, (Arş Gör. Ceren Damar Şenel Armağanı), C: III, Nisan/2020, s: 3941-3981] – Mehmet Bahtiyar, "Yeni Ticaret Kanunu ve Borçlar Kanunu'nun Ticari İşletmenin Devri Konusunda Getirdikleri", *Legal Hukuk Dergisi*, Ekim/2011, S: 106, s: 3889-3910) – Okay Durman, "İcra ve İflas Hukuku, Açısından Malvarlığı veya Ticari İşletmenin Devri", 2009- Evrim Erişir, "Ticari İşletmenin Devrinde İtihkak ve Tasarrufun İptali Davaları Arasındaki İlişki", *BATIDER*, Aralık/2008,

"Esnaf sınırını aşacak surette ticarethane veya fabrikacılık sayılabilecek faaliyetleri devamlı olarak yapan veya ticarethane ve fabrika kavramlarının kapsamı dışında kalsa bile ticari muhasebenin tutulmasını gerekli kılacak büyüklükte bir örgüte sahip, bağımsız işletme"[103], *"ticaret yapmak için emek, sermaye, doğal kaynak ve tekniği, sisteme ve amaca yönelik olarak plan ve uyumlu biçimde bir araya getirip, ekonomik mal veya hizmet üretmek üzere işleyen birim"*[104] vb. *şeklinde* tanımlanan **'ticari işletme** den söz edebilmek için, orada 'işçi' çalıştı8rılması da gerekli değildir.[105]

Yüksek mahkeme, *tasarrufun iptali davalarında, İİK m. 280/III'deki 'ticari işletme'* kavramını daha geniş yorumlamakta ve *"ticari bir aracın (taksinin, kamyonun, iş makinesinin) devrini"* **'ticari işletme devri'** olarak algılamaktadır.[106]

Bu karine, ancak *iptal davası açan alacaklıya* 'sözü geçen devrin, satış veya ticari işletmenin (işyerinin) terk edildiği tarihten en az üç ay önce durumun yazılı olarak bildirildiği' veya 'ticari işletmenin bulunduğu yerde görülebilir levhaların asılmasıyla' birlikte 'ticaret sicili gazetesiyle', bu mümkün olmadığı taktirde, 'bütün alacaklıların öğrenmelerini temin edecek şekilde münasip vasıtalarla ilân olunduğu' ispat edilerek çürütülebilir (İİK m. 280/III)

Başka bir deyişle, kanun koyucu İİK m. 280/III'de "tacir olan borçlular için" özel bir durum öngörerek, bu halde, gerek "*borçlunun alacaklılarına zarar verme kastını*" ve gerekse üçüncü kişinin *"bu kastı bildiklerini"* farz etmiştir.

S: 4, s: 271-301) – Şeref Ertaş, "Ticari işletmenin Devrinde Hakların ve Borçların İntikali" , *Terazi Hukuk Dergisi*, Mart/2020, s: 572-579 – Murat Fatih Ülkü/ Erol Karaaslan, "Alacaklılardan Mal Kaçırmak Amacıyla Ticari işletmenin Devri ve Türk Hukukunda Bir Bilinmeyen": BY. m. 179, *Manisa Barosu Dergisi*, Der. Temmuz – Ekim/1999, s: 47-67 – Mehmet Kâmil Yıldırım "Tasarrufun İptali Davasında Ticari İşletme Devri Karinesi" (Prof. Dr. Nur Cantel'e Armağan, 2013/2, s: 471-482)

103 Mahmut Tevfik Birsel, "Ticari İşletme Hukuku", 1970, s: 75

104 Okay Durman age. s: 26

105 Bektaş Kar, İşletme, İşyeri ve İşin Gereklerinden Kaynaklanan Nedenlere Dayalı Fesihlerde Yargısal Denetim (*Çalışma ve Toplum Ekonomi Dergisi*, S: 17, s: 105 vd. - Senay Güner, "6102 sayılı TTK ve 4857 sayılı İş Kanunu Düzenlemeleri Işığında İşyeri Devri ve İş İlişkilerine Etkisi", *Legal Hukuk Dergisi*, Kasım/2015, s: 114- Ercüment Özkaraca, "İşyeri Devrinin İş Sözleşmelerine Etkisi ve İşverenlerin Hukuki Sorumluluğu", 2008, s: 20

106 Bknz: 17. HD. 09.06.2014 T. 2388/9209; 06.02.2012 T. 13158/1129 (www.e-uyar.com)

Bu hükme göre, üçüncü kişi; borçlu – tacirden; **a)** "Ticari işletmesinin veya işyerinin önemli bir kısmını devralmış veya satın almışsa, **b)** Yahut işyerindeki ticari mallarının tamamını veya önemli bir kısmını devralmış veya satın almışsa", **c)** Ya da ticari işletmesinin/işyerinin bir kısmını iktisap ettikten sonra ticari işlemeyi/işyerini sonradan işgal etmişse, **borçlunun alacaklılarına zarar verme kast**ı ile hareket etmiş sayılır.

Başka bir deyişle, böyle bir durumda, İİK m. 280/III'de yer alan bu 'karine' nedeniyle, "üçüncü kişinin borçlunun borca batık olduğunu' ve 'alacaklılara zarar verme kastıyla hareket ettiğini' bildiği" kabul edilmektedir.[107]

Kanunun kabul ettiği bu karine ancak iki şekilde çürütülebilir:

√ "*Borçlu ya da üçüncü kişi, devir, satış* veya *terk* tarihinden itibaren en az **üç ay önce,** *durumu iptal davasını açan alacaklıya yazılı olarak bildirdiklerini" ya da,*

√ "*Borçlu ya da üçüncü kişi, yine devir, satış* veya *terk* tarihinden itibaren en az **üç ay önce,** *ticari işletmenin bulunduğu yerde,* bu durumu belirten, görülebilir levhalar asmakla beraber ayrıca Ticaret Sicili Gazetesiyle, bu mümkün olmadığı takdirde, bütün alacaklıların öğrenebilecekleri şekilde, uygun vasıtalarla ilan ettiklerini" ispat ederlerse, aleyhlerindeki karineyi çürütebilirler.[108]

Açıklanan bu hükümle, iptal davalarına konu olabilecek tasarruflar arttırılmıştır.[109]

Yüksek mahkeme, buraya kadar açıklanan İİK m. 280/III'de öngörülen bu *'karine'* ile ilgili olarak;

√ "*Dava konusu çelik yakıt tanklarının borçlu şirketin ticari emtiasından biri olduğu, bu emtianın borçlu şirketin ticari işletmesinin önemli bir kısmını oluşturması halinde İİK'nın 280. maddesi gereğince yapılan devir ticari işletmenin devri niteliğinde alacağından, mahkemece satış tarihinde dava konusu geminin, borçlunun ticari işletmesinin önemli bir mal varlığını*

---

107 Bknz: Tunahan Çetinel, age. s: 69
108 Bu konuda ayrıca bknz: İdil Tuncer Kazancı, age. s: 180 vd.
109 İsmet Sarısözen, "Yargılama Usulü", s: 54

oluşturup oluşturmadığı araştırılarak, oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerekeceğini"[110]

√ *"Taşınmazlar üzerinde taşınmazın değerinden fazla ipotek bulunduğu, bu itibarla ivaz farkından bahsedilemeyeceği, davalı borçlular ile diğer davalılar arasında İİK'nın 280/2 maddesinde sayılan bir yakınlık olmadığı ve taşınmazların tapudaki niteliklerinin mesken oluşu dikkate alınarak ticari işletme hükmünde de olmadığı anlaşıldığından tasarrufun iptali davasının reddine karar verilmesi gerektiği"*[111]

√ *"Davalılar arasındaki işlemlerin örtülü işyeri devri mahiyetinde olduğunun tespit edilerek İİK m. 280/3 gereğince iptale tabi bulunduğu"*[112]

√ *"Davalı borçlunun satılan taşınmazda bir ticari faaliyeti olmadığından, taşınmazın işyeri vasfında olmasının İİK'nın 280. madde anlamında bir işyeri devri sonucunu doğurmayacağı"*[113]

√ *"Davalı takip borçlusu şirket tasfiye halinde olduğundan 'taşınmazı alan davalının bunu bilerek aldığı, İİK 280/3 maddedeki karinenin aksi davalılar tarafından yasada belirtildiği şekilde çürütülemediği'nden bahisle 'davanın kabulüne' karar verilmesi gerekeceği"*[114]

√ *"Borçlu şirkete ait fabrikanın diğer davalı şirkete devredilmiş olması nedeniyle, İİK''nın 280/3. maddesi gereğince 'işyerini devir alan şirketin borçlunun alacaklarını ızrar kastını bildiği ve borçlunun da bu hallerde ızrar kastıyla* **hareket ettiğinin kabul edilmesi gerektiği, bu karinenin davalı şirketlerce devir işlemine ilişkin keyfiyetin İİK***'nın 280/3. maddesinde belirtildiği şekilde ilan edilmemesi nedeniyle çürütülmediği'nden bahisle, davanın kabulüne karar verilmesi gerekeceğini"*[115]

belirtmiştir.

---

110 Bknz: 17. HD. 29.06.2020 T. 4212/4098 (www.e-uyar.com)
111 Bknz: 17. HD. 03.02.2020 T. 5150/349 (www.e-uyar.com)
112 Bknz: 17. HD. 18.12.2019 T. 5577/12150 (www.e-uyar.com)
113 Bknz: 17. HD. 17.12.2019 T. 609/12065 (www.e-uyar.com)
114 Bknz: 17. HD. 03.12.2019 T. 5264/11413 (www.e-uyar.com)
115 Bknz: 17. HD. 25.11.2019 T. 2426/11070 (www.e-uyar.com)

XI- Tasarrufun iptali davasının esasına girebilmesi için gerçekleşmesi gereken "dava şartları" [116*]**;**

Bilindiği gibi *"dava şartı" 'davanın esası hakkında yargılama yapılabilmesi ve karar verilebilmesi için varlığı veya yokluğu gerekli olan şartlar"dır.*[117]

Yeni HMK'nın 114. maddesinin 1. fıkrasında '*dava şartlarının neler olduğu*' (12) bent halinde sayılarak belirtildiği gibi; 2. fıkrasında '*diğer kanunlarda yer alan dava şartlarının ilişkin hükümlerin saklı olduğu*' açıklamıştır.

HMK'nın 114. maddesinde (12) bent halinde sayılan –ve tüm davalar için geçerli olan- dava şartları "genel dava şartları", buna karşın HMK m. 114/2'de belirtilen dava şartlara ise, bazı davalar için öngö-

---

116 (*) Talih Uyar, "Hukukî Mütalâalar", 3. Baskı, 2020, s: 51-86; 536-554; 877-919- Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davası ve Muvazaa, Nam-ı Müstear, İşletmenin Devri, Kanuna Karşı Hile ve Perdeyi Kaldırma Teorisi", *ABD* 2016/2; s: 343-403)- Talih Uyar, "Ticari İşletme Devirlerinin Muvazaa Nedeniyle İptali "İİK m. 280/III"" (ABD. 2014/4, s: 623-656)- Talih Uyar, "İİK'nın 280. maddesi Uyarınca İptale Tâbi Kimi Tasarruflar", *ABD,* 2014/3, s: 415-448) – Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar"2.Baskı, 2017, s: 13-17; s: 787-789; s: 1089-1097 – Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarında "Ticari İşletmenin Devri" (İİK. 280/III), "İptale Tabi Tasarrufların Kapsamı" (İİK. 278, 279, 280) ve "Mahkemeye Aciz vesikası Sunulması" (İİK. 277) Konularına İlişkin Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar", *Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, (Arş Gör. Ceren Damar Şenel Armağanı), C: III, Nisan/2020, s: 3941-3981] – Mehmet Bahtiyar, "Yeni Ticaret Kanunu ve Borçlar Kanunu'nun Ticari İşletmenin Devri Konusunda Getirdikleri", *Legal Hukuk Dergisi*, Ekim/2011, S: 106, s: 3889-3910 – Okay Durman, age. - Evrim Erişir, "Ticari İşletmenin Devrinde İtihkak ve Tasarrufun İptali Davaları Arasındaki İlişki", *BATIDER*, Aralık/2008, S: 4, s: 271-301– Şeref Ertaş, "Ticari işletmenin Devrinde Hakların ve Borçların İntikali", *Terazi Hukuk Dergisi*, Mart/2020, s: 572-579 – Murat Fatih Ülkü/Erol Karaaslan, "Alacaklılardan Mal Kaçırmak Amacıyla Ticari işletmenin Devri ve Türk Hukukunda Bir Bilinmeyen": BY. m. 179, *Manisa Barosu Dergisi*, Temmuz – Ekim/1999, s: 47-67) – Mehmet Kâmil Yıldırım, "Tasarrufun İptali Davasında Ticari İşletme Devri Karinesi" (Prof. Dr. Nur Cantel'e Armağan, 2013/2, s: 471-482)

117 Baki Kuru, "Medeni Usul Hukuku El Kitabı", C: 1, 2020, s: 375-398 – Baki Kuru, "Dava Şartları" (Ord. Prof. Dr. Sabri Şakir Ansay'ın Hatırasına Armağan, 1964, s: 109-147) – Ramazan Arslan, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Medeni Usul Hukukuna Getirdiği Başlıca Yenilikler" (Prof. Dr. Gürgan Çelebican'a Armağan, 2011, s: 439-459) – Ramazan Arslan/Ejder Yılmaz/Sema Taşpınar Ayvaz/Emel Hanağası, "Medeni Usul Hukuku", 6. Baskı, s: 310 vd. – Hakan Pekcanıtez/Oğuz Atalay/Muhammet Özekes, "Medeni Usul Hukuku (Ders Kitabı)", 4. Baskı, s: 243 vd. – Şanal Görgün, "Medeni Usul Hukuku", 3. Bası, s: 144 vd. – Hakan Albayrak, "Tasarrufun İptali Davalarında Yargıtay Tarafından Kabul Edilen Özel Dava Şartları", *AÜHFD,* 2015/4, s: 931-974) – Tunahan Çetinel, age. s: 75 vd. – Hakan Pekcanıtez, "Pekcanıtez Usul Hukuku", 2017, s: 925 vd.; 950 vd.

rülmüş olduğu için "özel dava şartı" olarak nitelendirilir. Örneğin; İİK m. 277/I-1'de öngörülen '*tasarrufun iptali davası açabilmek için kesin ya da geçici aciz belgesi ibraz etme zorunluluğu*', İİK m. 69/II'de öngörülen '*borçtan kurtulma davası açabilmek için %5 oranında teminat gösterme zorunluluğu*' birer "özel dava şartı"dır.[118]

*"Tasarrufun iptali davası"*nda aranan d a v a ş a r t l a r ı;

a) 'İcra takibinin kesinleşmiş olması' gerekir.

b) '*Takip konusu alacağın gerçek bir alacak olması' gerekir.*

c) '*Borçlu hakkında yapılmış icra takibine konu olan alacağın kesinleşmiş olması'* gerekir.

ç) '*Borçlu hakkında kesin aciz belgesi* ya da *geçici aciz belgesi'* (niteliğinde haciz tutanağı) düzenlenmiş olmalıdır.

Belirtilen bu dava şartlarından herhangi birisinin veya birden fazlasının dava konusu olayda gerçekleşmemiş olması halinde, mahkemece *"ön koşul yokluğu nedeniyle tasarrufun iptali davasının reddine"* karar verilir.[119]

XII- Açılmış olan tasarrufun iptali davasında mahkemece ö n c e "dava önkoşulu" olan *kesin* (İİK m. 143, 105/I) ya da *geçici aciz belgesinin* (İİK m. 105/II) bulunup bulunmadığı ya da aciz belgesi ibrazına gerek bırakmayan BK m. 19'a dayalı ('muvazaa' nedenine) bir tasarrufun iptali davasının söz konusu olup olmadığı araştırılır.[120] Ondan sonra *iptal koşullarının* (İİK m. 278, 279, 280) bulunup bulunmadığı irdelenir. İptal davasının, üçüncü kişinin elinden çıkardığı malların yerine geçen *değere* ilişkin olması halinde, n a k d e n t a z m i n e (İİK m. 283/II) karar verilir.

Yapılan inceleme sonucunda *yapılan satışta edimler arasında aşırı fark bulunmadığı* görülür, davalıların arasında mal kaçırma kastını davalı üçüncü kişinin bildiği ya da bilebilecek durumda olduğunu gösteren bir yakınlığın da ispat edilememesi halinde, (İİK m. 280/I), açılmış olan tasarrufun iptali davasının reddine karar verilir.[121]

---

118 Hakan Albayrak, agm. s: 934
119 Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, age., s: 749 vd.
120 Bknz: 7. HD. 19.02.2013 T. 4941/1956 (www.e-uyar.com)
121 Bknz: 17. HD. 18.03.2013 T. 5379/3515 (www.e-uyar.com)

XIII- Hâkim, iptal edilmesi istenen tasarruf konusu mallar hakkında davacının istemi üzerine -davacının alacak ve fer'ileri ile sınırlı olarak[122] *ihtiyati haciz* kararı verebilir (İİK. mad. 281/II). (*)

'İptal davalarında ihtiyati haciz' konusunu düzenlemiş olan İİK'nın 281/II. maddesinde bu husus;

"*Hâkim, iptale tabi tasarrufların konusu olan mallar hakkında alacaklının talebi üzerine ihtiyati haciz kararı verebilir. Teminatın lüzum ve miktarı mahkemece takdir ve tayin olunur. Şu kadar ki, davanın elden çıkarılmış mallar yerine kaim olan kıymete taalluku halinde, teminat göstermeksizin ihtiyati haciz kararı verilemez.*"

ş e k l i n d e düzenlenmiştir.

Görüldüğü gibi burada (3) hususa değinilmiştir:

1) Mahkemece; "iptal davasına konu olan (iptale tabi tasarrufların konusu olan) mallar hakkında" –alacaklının talebi üzerine- 'ihtiyati haciz kararı' verilebilir.

2) "Teminatın lüzum ve miktarı" mahkemece takdir ve tayin olunur.

3) "İptal davası bedele dönüşmüşse (İİK m. 283/II)" (yani 'iptal davası, elden çıkarılmış mallar yerine kaim olan kıymete ilişkinse'); mahkemece, teminat gösterilmeden ihtiyati haciz kararı verilemez.

Bu düzenleme, 'iptal davasının bedele dönüşmüş olması halinde' "hangi konuda ihtiyati haciz kararı verilebileceği" konusunu açıkça düzenlemediği (aydınlatmadığı) için yeterli değildir. Kanun'un bugünkü

---

[122] Bknz: 17. HD. 14.10.2019 T. 175/9302; 09.10.2019 T. 393/9197; 01.10.2019 T. 979/8710; 23.09.2019 T. 12885/8379; 16.09.2019 T. 15616/8043; 16.09.2019 T. 13953/8047; 25.06.2019 T. 17506/7853; 18.06.2019 T. 12796/7713; 20.05.2019 T. 8955/6312; 14.05.2019 T. 9240/6025 vd. (www.e-uyar.com)

(*) Haşmet Sırrı Akşener, "Tasarrufun İptali Davalarında İhtiyati Haciz", *Legal Hukuk Dergisi*, Ağustos/2013, s: 115-121) – Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar" 3. Baskı, 2020, s: 140-169; s: 1124-1164 – Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar" 2. Baskı, 2017, s: 273-278; s: 387-392 – Talih Uyar, "Borçlunun, Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilen Tasarrufları", *Legal Hukuk Dergisi*, 2018, S: 190, s: 4729-4801) – Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarında "Tasarrufun İptaline Karar Verilmesi" Konusunda Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi,* 2018, S: 135, s: 517-575) – Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davası (İİK. 277 vd.) ve İtirazın İptali Davası (İİK. 67) Sırasında Konulan "İhtiyati Haciz" Ne Zaman ve Nasıl Kesin Hazce Dönüşür?", *Legal Hukuk Dergisi* 2017/Şubat, s: 751-755)

mevcut düzenlemesinden sanki bu durumda da "*iptale tabi tasarrufların konusu olan mallar hakkında*" ihtiyati haciz kararı verilebileceği izlenimi uyanmaktadır. U y g u l a m a d a da, bu konuda sık sık tereddüde düşülmektedir… Halbuki, bu durumda, 'davanın kabulü' halinde, mahkemece "dava bedele dönüşmüş olduğundan, dava konusu şeyin üçüncü kişinin elinden çıktığı tarihteki değeri oranında -davacının alacağından fazla olmamak üzere- davalı üçüncü kişi, davacıya tazminat ödemeye" mahkum edilecektir. Bu nedenle, bu durumda, davacı -alacaklının mahkemeden 'ihtiyati haciz kararı verilmesini' istemiş olması halinde -teminat mukabilinde- "Dava Konusu (İptale Tabi Tasarrufların Konusu) Olan Mallar Hakkında" değil "Davalı Üçüncü Kişinin Taşınır ve Taşınmaz Malları ile Üçüncü Kişilerdeki Hak ve Alacaklarına, İİK. m. 281/II Gereğince İhtiyati Haciz Konulmasına" ş e k l i n d e karar verilmesi isabetli olacaktır.

İptal davasını kimlerin açabileceği -yani, bu davada kimlerin "*davacı sıfatı*"nı taşıyabileceği- bu maddede -sayılarak (tahdidi olarak)- belirtilmiştir. Burada belirtilen kişilerin dışındakilerin dava açma hakkı yoktur.

İptal davası sabit olduğu (kazanıldığı) takdirde, davacı, dava konusu mal üzerinde, sanki o mal hala borçlunun malvarlığında (mülkiyetinde) imiş gibi, cebri icra yolu ile hakkını (alacağını) almak yetkisini elde eder. Dava konusu mal, "iptal kararı" ile borçlunun mülkiyetine (malvarlığına) dönmez.[123] Üçüncü kişi yine "malik" olmakta devam eder.[124] Bu husus, iptal davasının *aynî* bir dava olmayıp, *kişisel* bir dava olmasının sonucudur.[125]

Kazanılan iptal davasının konusu *taşınmaz* ise, -yani; alacaklı tarafından, sahip olduğu taşınmazı (taşınmazları) üçüncü kişilere devretmiş olan borçlulara karşı, bu devir işlemlerinin iptali için "tasarrufun iptali davası" açılmış ise- alacaklı; "davalı-üçüncü kişi üzerindeki kaydın düzeltilmesine -iptal ve tescile- gerek kalmadan o taşınmazın hac-

---

123 Bknz: 12. HD. 10.12.2015 T. 17105/31231; 16.06.2015 T. 11663/1672; 26.05.2014 T. 12621/15005; 18.10.2012 T. 21675/30215; 10.04.2012 T. 30240/11673 vb. (www.e-uyar.com)

124 Ayrıntılı bilgi için bknz: Yuk. Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, "Tasarrufun İptali Davaları", s: 19 vd. - Talih Uyar, "İİK Şerhi", Cilt: 11, s: 18658- Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, "İİK Şerhi", C: 3, s: 4306

125 Ayrıntılı bilgi için bknz: Yuk. Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, "Tasarrufun İptali Davaları", s: 20 vd. - Talih Uyar, age. Cilt: 11, s: 18660 vd. - Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, "İİK Şerhi", C: 3, s: 4309 vd.

zini ve satışını" isteyebilir.(*)[126] Bu nedenle, satış işlemine konu yapılan taşınmaz hakkında açılan iptal davalarında, iptal isteminin yerinde görülmesi halinde mahkemece;

"'Satış işleminin (tasarrufunun) iptaline' ilişkin tasarrufun iptali davaları sonucunda, davanın kabulü halinde mahkemece 'davalı üçüncü kişi üzerindeki tapu kaydının iptaline ve taşınmazın tekrar borçlu adına tesciline' (eski hale getirilmesine) taşınmazın önceki maliklere döndürülmesine' ya da daha kısa olarak 'tapunun iptaline' şeklinde" ***karar verilmeyip****, "'...tapu hissesinin iptali ile borçlu adına tesciline' değil, 'dava konusu tasarrufun iptaline, davacı alacaklıya icra takibindeki alacak ve fer'ileri (eklentileri) ile sınırlı olmak üzere, dava konusu taşınmaz hissesi üzerinde haciz ve satış işleme yetkisinin tanınmasına...' '...satışa konu taşınmaz malikinin borçlu ...olduğunun tesbitine değil '... dava konusu taşınmaz/taşınır üzerinde davacıya alacak ve fer'ileri (eklentileri) ile sınırlı olarak cebri icra yoluyla alacağını almak yetkisinin tanınmasına' '... satış tasarrufunun iptali ile davalı üçüncü kişi adına olan tapu kaydının iptal edilip borçlu adına tesciline...' değil, '... satışa konu taşınmazlar üzerinde davacı alacaklıya icra takibindeki alacak ve fer'ilerini (eklentilerini) geçmemek üzere haciz ve satış isteme yetkisinin tanınmasına' 'dava konusu satışın iptaline ve taşınmazın borçlu adına tesciline' değil, '... satışına ilişkin tasarrufun asıl alacak ve fer'ileri ile (eklentileri ile) sınırlı olarak iptaline...'"* şeklinde karar verilmesi gerekir.[127]

Tasarrufun iptali davasında, davalı-üçüncü kişi, borçludan satın aldığı *taşınırı/taşınmazı elinden çıkarırsa* -yani; *dördüncü bir kişiye* devrederse- mahkemece davacıya (vekiline) "İİK m. 282 ve 283/II uyarınca *'seçimlik hakkı'*nı hatırlatarak *'açtığı davayı (kötüniyetli) dördüncü kişiye dahil edip etmeyeceğini'* sorması ve *'davacının (vekilinin) davasına (kötüniyetli) dördüncü kişiyi dahil etmesi halinde, bu kişiye dava dilekçesini tebliğ etmesi'* aksi taktirde -yani; bu kişinin davaya dahil edilmemesi

---

126 Bknz: 17. HD. 02.05.2017 T. 468/4921; 17.04.2017 T. 3407/4165; 16.03.2017 T. 21450/3705; 22.11.2016 T. 20871/10761; 08.11.2016 T. 19318/10238; 18.10.2016 T. 17449/9073; 11.10.2016 T. 17076/8800; 24.05.2016 T. 12160/6293; 17.05.2016 T. 14579/6009; 19.04.2016 T. 2560/5017; 05.04.2016 T. 20578/4259; 08.02.2016 T. 18704/1197; 02.02.2016 T. 6331/1184; 15.04.2013 T. 10728/5449; 15. HD. 14.04.2003 T. 986/1956; 25.05.1998 T. 1847/1925 vb. (www.e-uyar.com)

127 Bknz: 17. HD. 05.11.2019 T. 2397/10196; 12.09.2013 T. 10078/12080; 05.05.2011 T. 4409/4351; 27.09.2010 T. 6377/7378; 22.12.2009 T. 7344/8780; 23.09.2008 T. 2532/4228; 11.07.2008 T. 2592/3947; 14.07.2008 T. 2591/3946; 19.06.2008 T. 867/3381 vb.; 4. HD. 13.04.2008 T. 4720/4129; 06.02.2011 T. 2669/1368; 24.01.2011 T. 14470/446; 04.11.2010 T. 11690/11472; 18.06.2008 T. 13589/8413; 09.06.2008 T. 13019/7851; 08.05.2008 T. 1779/6552 vb. (www.e-uyar.com)

veya *kötüniyetli olduğunun* kanıtlanamaması halinde- ***'davanın bedele dönüştüğü'*** kabul edilerek, *'dava konusu tasarrufa konu taşınır ya da taşınmazın tasarruf tarihindeki gerçek değeri belirlenerek'* -davacının takip konusu alacak ve fer'ileri ile (faiz ve takip masrafları ile) sınırlı olarak- davalı *üçüncü* k i ş i *tazminata* mahkum edilir (İİK m. 283/II).(*)

Bu halde alacaklı, iptal davası sonucunda aldığı ilamı, -kesinleşmeden-[128] doğrudan doğruya davalı-üçüncü kişiye karşı icraya koyabilir.[129]

Eğer üçüncü kişi, dava konusu malı, *dava sırasında elden çıkarmışsa,* davacı-alacaklı, bu durumda İİK m. 283/II hükmünün uygulanmasını isteyebilir.

İptal davasının 'bedele dönüşmesi' için, üçüncü kişinin dava konusu taşınır/taşınmazı devrettiği kişinin (dördüncü kişinin) 'i y i n i y e t l i

o l m a s ı' gerektiği, gerek **doktrinin**[130] ve gerekse **Yargıtay içtihatlarının**[131] hemfikir olduğu bir görüştür.[132]

---

128 (*) Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar"3. Baskı, 2020, s:140-169; s:570-586 – Talih Uyar, Tasarrufun İptali Davasının 'Bedel'e Dönüşmesinin Uygulamada Yaşattığı Sorunlar "İİK m. 283/II", *İBD,* Mart/2020, s:87-121) – Talih Uyar, Tasarrufun İptali Davasına Konu Olan ve Üzerinde İpotek Bulunan Bir Taşınmazı, Davalı Üçüncü Kişiden Satın Alan Dördüncü Kişinin İyiniyetli Olup Olmamasının Doğurduğu Sonuçlar "İİK. 282; 283/II", *Legal Hukuk Dergisi*, 2018, S:184, s:1721-1758) – Talih Uyar, "Hukuki Mütalâalar", 2. Bası, 2017, s:1406-1410
Bknz: 8. HD. 26.06.2012 T. 6080/6236; 26.06.2012 T. 6078/6234; 08.05.2012 T. 3729/3956; 12. HD. 25.12.2008 T. 8746/23250; 24.04.2007 T. 5791/5973 (www.e-uyar.com)

129 Baki Kuru, "İcra ve İflas Hukuku", C: 4, s: 3576- Baki Kuru, "El Kitabı", s: 1436- Burhan Gürdoğan, age. s: 245- Timuçin Muşul, "İcra ve İflas Hukuku", C: 2, s: 1840- Timuçin Muşul, "İptal Davaları", s: 530- İzzet Karataş/Erol Ertekin, "Tasarrufun İptali Davaları", s: 243- Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, "İİK Şerhi", C: 3, s: 4582- Ejder Yılmaz, "İİK. Şerhi", s: 1252 –

130 Baki Kuru, "El Kitabı", s: 1424 vd. - A. Şahabettin Sertkaya/Süleyman Kul, s: 445 vd. - Timuçin Muşul, "İptal Davaları", s: 514- Ejder Yılmaz, age. s: 1251- Mahmut Coşkun, "Açıklamalı-İçtihatlı, İİK." s: 4819

131 Bknz: 17. HD. 13.03.2017 T. 1658/2646; 28.02.2017 T. 19825/2123; 06.12.2016 T. 20381/11217; 15.11.2016 T. 17928/10506; 25.10.2016 T. 7077/9343; 05.11.2007 T. 3606/3386; 24.01.2017 T. 22158/493; 29.03.2016 T. 4074/3949; 13.10.2015 T. 12192/10580; 15.06.2015 T. 4112/8628; 09.06.2015 T. 4523/8439; 30.03.2015 T. 16194/5058; 01.04.2013 T. 15317/4587; 14.03.2013 T. 5932/3305; 18.09.2012 9199/9510; 17.05.2012 T. 5229/6274; 16.05.2012 T. 5131/6235; 18.04.2012 T. 1901/4843; 28.03.2012 T. 1926/3773; 25.04.2011 T. 8141/3884; 15.03.2011 T. 12143/2284; 09.12.2010 T. 3033/10818; 17.06.2010 T. 4844/5635; 27.05.2010 T. 3700/4799; 18.03.2010 T. 429/2408; 15.09.2009 T. 4441/5400; 17.11.2009 T. 7699/7593; 17.11.2009 T. 7699/7593; 15.09.2009 T. 4441/5400; 02.06.2009 T. 829/3821; 19.11.2008 T. 4326/5325; 27.10.2008 T. 2351/4913; 08.07.2008 T. 806/3815; 10.06.2008 T. 736/3139; 14.05.2007 T. 7688/3231; 16.12.2004 T. 4579/6562; 30.11.1995 T. 6640/7084 vb. (www.e-uyar.com)

132 Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, "İİK Şerhi", C: 3, s: 4582 vd.

Eğer *'dördüncü kişi'*, davacı-alacaklı tarafından- *'kötüniyetli olduğu'* ispatlana-mayacağı düşüncesi ile- açılmış olan tasarrufun iptali davasına hiç **dahil edilmemişse** veya *'kötüniyetli olduğu* düşüncesi ile davaya dahil edilmesine rağmen, bu husus davacı-alacaklı tarafından kanıtlanamadığı için, onun hakkındaki dava **'reddedilmişse'**, mahkemece "tasarrufun iptaline" (ve davacı-alacaklıya *"dava konusu şey üzerinde cebri icra yetkisi tanınmasına"*) karar verilir. Bu durumda ayrıca "davalı-üçüncü kişi hakkında 'davanın bedele dönüştüğü' kabul edilerek *'dava konusu taşınmazın/taşınırın üçüncü kişi tarafından elden çıkarıldığı tarihteki değerinin davalı- üçüncü kişiden tahsiline'* karar verilemez.

Bir olayda;

● Davacı (A) AŞ. vekilleri … tarihli *"dava dilekçesi"*nde *özetle;*

"- Tasarrufun iptaline konu '… ili, … ilçesi, … köyü, 13 cilt, 1512 sayfa, 1383 parselde kayıtlı gayrimenkul üzerine' İİK m. 281/II uyarınca teminatsız olarak ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbir konulmasını,

- İİK m. 277 vd. maddeleri uyarınca tasarrufun iptaline, gayrimenkulün kaydında tashihe mahal olmadan müvekkillerine cebri icra yapabilme ve alacaklarını tahsil etme hak ve yetkisi verilmesini,

- Davalı borçlunun ('B' LTD. ŞT.'nin) diğer davalı (C) Ltd. Şti.'ye yaptığı devir işleminin, muvazaalı olması nedeniyle iptaliyle, müvekkil bankaya cebri icra yetkisi tanınmasını,

- Müvekkili bankanın … şubesi ile davalılardan (B) Ltd. Şti. arasında … ve … tarihli genel kredi sözleşmeleri imzalandığını, bu sözleşmeler uyarınca borçlulara, ticari rotatif, kredili mevduat kredileri açılıp kullandırıldığını, verilen kredilerin ödenmemesi üzerine borçlulara ihtarname gönderilerek hesapların kat edildiğini, borcun tahsili için verilen 1.650.000,00 TL tutarlı ve … tanzim tarihli senet dayanak tutularak … Asliye Ticaret Mahkemesinden … tarihinde ihtiyati haciz kararı alınıp … İcra Müdürlüğünün … sayılı dosyası ile icra takibine geçtiklerini,

- Davalı borçlu (B) Ltd. Şti.'nin, borcunun doğumundan sonra malvarlığı üzerinde muvazaalı işlemler yaptığının tespit edildiğini, bu amaçla adı geçen borçlunun, … tarihinde, diğer davalı (C) Ltd. Şti.'ye sahip olduğu gayrimenkulü devrettiğini, bu iki şirket arasında çok öncesinden ticari ilişki bulunduğunu, iki tarafın da tacir olduğunu, davalı-üçüncü kişi (C) Ltd. Şti.'nin, diğer davalı borçlunun mali durumunu bilebilecek durumda olduğunu, bu nedenle kötü niyetli sayılması gerektiğini,

- Dava konusu gayrimenkulün 'ticari işletme' sayılması nedeniyle ortada bir 'ticari işletme devri'nin söz konusu olduğunu, devrin gerekli ilanlar yapılmadan gerçekleştiğini,

- İİK m. 278/III-2 uyarınca tapuda gösterilen değer ile gayrimenkulün gerçek değeri arasında fahiş bir fiyat bulunup bulunmadığının mahkemece araştırılması gerektiğini,

- Dava konusu alacağın, davalı borçlunun mal kaçırma kastıyla yaptığı tasarruftan önce doğduğunu, bu nedenle iptale tabi olduğunu,

- Davalılar arasında mecburi dava arkadaşlığı bulunduğundan, davalı olarak gösteril-memiş kişiler bulunsa dahi, davanın her aşamasında bu kişilerin davaya dahil edile-bileceklerini"

belirterek "*dava konusu tasarrufun iptaline karar verilmesini*" istemiştir.

● Davalı (D) vekili … tarihli "*cevap dilekçesi*"nde özetle;

"*- Müvekkilinin, davacı tarafından … tarihli dilekçeyle davaya dahil edildiğini,*

- Müvekkilinin dava konusu gayrimenkulü tapu kaydındaki sicile güvenerek iyiniyetle satın aldığını, tapu devri aşamasında diğer davalı (E)'ye nakit olarak 650.000 TL ödediğini, ayrıca taşınmaz üzerindeki ipoteğin kaldırılmasını teminen de …BANK vasıtasıyla … BANKASI'na 2.250.000,00 TL ödeyerek ipoteği kaldırttığını, ayrıca gayrimenkul kaydında görülen ihtiyat haciz için de 180.000 TL ödediğini, böylece gayrimenkulün kendisine 3.080.000,00 TL'ye mal olduğunu,

- Müvekkilinin iyiniyetli olduğunu, taraflar arasındaki ilişkiden haberdar olmasının söz konusu olmadığını, kaldı ki Yargıtay kararları uyarınca kısa aralıklarla yapılan satışların iyiniyet olgusunu ortadan kaldırmayacağını"

belirterek "*müvekkili yönünden davanın reddine karar verilmesini*" talep etmiştir.

● Davalı-borçlu kişi (B) Ltd. Şti. vekili … tarihli "*cevap dilekçesi*"nde özetle;

"*- Tasarrufun iptali davasının açılabilmesi için bulunması gereken dava ön koşullarının olayda gerçekleşmediğini, bu nedenle davacı tarafından İİK. m. 277 uyarınca kesin ya da geçici aciz vesikasının ibraz edilmemiş olduğunu,*

ayrıca davacının alacağının gerçek olduğu hususunun da sabit olmadığını, davacı taraf 'borcun kaynağının genel kredi sözleşmesi olduğunu' belirtmiş olmasında rağmen, takip dayanağının … tanzim tarihli bono olduğunu da ileri sürmüş olduğundan, bu hususların mahkemece araştırılması gerektiğini,

- Dava konusu taşınmaz üzerinde ipotek bulunduğundan, satış da bu ipotekle yükümlü olarak yapılmış olduğundan, ipotek bedelinin taşınmazı ipotekle yükümlü olarak satış almış olan (C) Ldt. Şti. tarafından ödeneceğini, yapılan satışta muvazaa bulunmadığını keza satışın davacı alacaklıdan mal kaçırmak amacı ile de yapılmamış olduğunu"

belirterek, *"açılmış olan davanın reddine karar verilmesini"* bildirmiştir.

● Davalı-üçüncü kişi *(C)* LTD. ŞT. vekili … havale tarihli "*cevap dilekçesi"*nde özetle;

"- Tasarrufun iptali davasının açılabilmesi için, davacı-alacaklı tarafından dosyaya İİK. m. 277 uyarınca aciz vesikasının ibraz edilmesi gerektiğini, dosyada böyle bir vesika olmadığından, açılmış olan davanın ön şart yokluğundan reddi gerektiğini,

- İcra dosyasında borçlunun birçok gayrimenkulüne haciz konulduğunu, mahkemece buna rağmen ihtiyati haciz tesisinin hatalı olduğunu ve ihtiyati haczin kaldırılmasını talep ettiklerini,

- Davacının dava konusu 1383 parselde yapılmış olan satışın muvazaalı olduğunu ispat etmesi gerektiğini, buna rağmen davacının herhangi bir kanıt sunmadığını,

- Yargıtay kararlarına göre gayrimenkul üzerinde ipotek bulunması ve gayrimenkulün ipotekle satın alınması halinde, değerinin de ipotek bedeli kadar düşeceği kabul edilmekte olduğundan, gayrimenkul üzerindeki ipoteğin kimin tarafından ödenerek kaldırıldığının mahkemece araştırılması gerektiğini"

belirterek *"yersiz ve mesnetsiz açılan davanın reddine karar verilmesini"* talep etmiştir.

● Yerel mahkeme olan … Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ... sayılı kararda özetle;

"- … ve … tarihlerinde davalı-borçlu (B) Ltd. Şti. ile davacı …BANK arasında kredi sözleşmeleri imzalandığını,

- (B) Ltd. Şti.'nin bu tarihlerden sonra … tarihinde dava konusu taşınmaz üzerine … Bankası lehine 4.000.000 TL ipotek şerhi koydurduğunu, ayrıca … tarihinde … Asliye Hukuk Mahkemesinin … esas sayılı dosyası ile ihtiyati haciz şerhi konulmuş olduğunu, bu tarihten sonra … tarihinde 'üzerindeki ipotek ve ihtiyati haciz ile' taşınmazın davalı (C) Ltd. Şti.'ne devredilmiş olduğunu,

- Davalı (C) Ltd. Şti'nin … tarihinde bu taşınmazı üzerindeki ipotek ve ihtiyati haciz ile birlikte F'ye devrettiğini,

- F'nin, aynı taşınmazı … tarihinde E'ye, onun da … tarihinde bu taşınmazı D'ye devrettiğini, tüm alıcıların taşınmaz üzerindeki şerhleri bilmekte olduklarını, bu nedenle tüm satışların muvazaalı olduğu kanaatine ulaşıldığını"

belirterek "*davanın tüm davalarılar yönünden kabulüne, yapılmış olan tasarrufların iptaline, davacıya cebri icra yetkisi tanınmasına*" karar verilmiştir.

● Davalı (D) vekili … tarihli "*istinaf dilekçesi"*nde özetle;

"- <u>Yerel mahkeme kararının müvekkili yönünden denetime elverişli gerekçeden yoksun olduğunu:</u>

√ Yerel mahkemenin, her davalı yönünden iptal gerekçesini ayrı ayrı açıklamaksızın, 'tüm alıcıların, taşınmaz üzerindeki şerhleri bildiklerini, borçlunun borca batık olduğunu anlayabilecek durumda olduklarını' açıklayarak, tüm satışların muvazaalı olduğunu kabul ettiğini, bu haliyle mahkeme kararının HMK'nın 297/1-c maddesine ve Anayasa'nın 141/III maddesine aykırı olduğunu, zira diğer davalıların her biri hakkında o davalılara özgü iptal nedeninin açıklanması gerektiğini, müvekkili hakkında iptal kararı verilirken hangi yasal gerekçeye dayanıldığının açıklanmadığını, müvekkilinin ne borçluyu ve ne de diğer davalıları tanımadığını,

-<u>Müvekkilinin iyiniyetli olduğunu</u>;

√ Müvekkilinin halen dava konusu taşınmazının tapu kaydındaki maliki olduğunu, bu taşınmazın kredi borçlusu şirket ((B)…..Tic. Ltd. Şti.) tarafından, üçüncü kişi konumundaki davalı (C) …..Tic. Ltd. Şti'ye satıldıktan sonra, müvekkilinin taşınmazı satın alan <u>altıncı kişi</u> konumunda olduğunu, müvekkilinden önce bu taşınmazın üç kez el değiştirdiğini, İİK m 282 uyarınca iptal davalarının 'borçlu' ve 'borçlu ile hukuki muamelede bulunan kimseler

ile bunların mirasçıları' aleyhine açılabileceği gibi, kötüniyetli kişiler aleyhine de açılabileceğini ve iptal davasının iyiniyetli üçüncü kişilerin haklarını ihlal etmeyeceğini, bu nedenle müvekkilinin kötüniyetli olduğu hususunun davacı tarafından ispat edilmesi gerekirken dosyaya davacı tarafından bu konuda herhangi bir kanıt sunulmadığını, ayrıca taşınmazın hacizli olarak satılmasının ve satışın kısa aralıklarla yapılmasının, tek başına kötüniyetin varlığını ortaya koymayacağını, müvekkilinin tapuya güvenerek taşınmazı satın almış olduğunu,

-Müvekkili yönünden İİK'nın 280/son maddesinin uygulanmasının mümkün olmadığını;

√ İİK'nın 280/son maddesinin ancak 'dava konusu taşınmazı bizzat borçludan satın alan üçüncü kişiler hakkında' uygulanabileceğini, müvekkilinin ise taşınmazı doğrudan doğruya alan kişi konumunda olmadığını, bilakis dava konusu taşınmazı satın alan altıncı kişi konumunda olduğunu,

-Müvekkili hakkında İİK'nın 278. maddesinin de uygulanmasının mümkün olmadığını;

√ Müvekkilinin, dava konusu taşınmaz üzerindeki ipotek borcunu, ipotek alacaklısına banka aracılığıyla ödediğini ve tapu malikine de elden ödeme yaparak taşınmazı bilirkişi raporunda tespit edilen gerçek değerinin ödeyerek satın aldığını yani taşınmazı değerinin altında satın almadığını, bunun yanında borçlu ile ve diğer davalılarla maddede açıklanan şekilde akrabalık bağı bulunmadığını,

-Mahkemece muvazaa nedeniyle de davanın kabulünün mümkün olmadığını;

√ Mahkemenin gerekçesinde, davanın, müvekkili yönünden İİK m. 277 vd. uyarınca mı yoksa muvazaa nedeniyle mi satışın iptal edildiği açıkça belirtilmemişse de davacı tarafından müvekkil yönünden muvazaanın varlığının ispatlanmamış olduğunu, müvekkilinin taşınmazı, gerçek değerini ödeyerek satın almış olduğunu,

-Öte yandan tasarrufun iptali davası açılabilmesi için, mahkemeye aciz vesikasının sunulmasının dava şartı olduğunu,

√ 'Davacı bankanın dosyaya kesin ya da geçici aciz belgesi sunduğu'ndan mahkeme kararında hiç söz edilmemiş olduğunu bu nedenle açılmış olan davanın, 'dava şartı yokluğu nedeniyle' reddine karar verilmesi gerektiğini,

sonuç olarak; müvekkilinin tapuya güvenerek ve taşınmazın gerçek bedelini ödeyerek taşınmazı iyiniyetli olarak satın almış olduğunu"

b e l i r t e r e k *"müvekkili yönünden davanın reddine karar verilmesini"* talep etmiştir.

● … *Bölge Adliye Mahkemesi* … Hukuk Dairesi … tarihli kararında özetle;

-İİK'nın 282. maddesi gereğince davalı-borçlu ve borçlu ile doğrudan veya dolaylı işlem yapan üçüncü kişiler arasında zorunlu dava arkadaşlığı bulunduğunu,

-Bu tür davaların dinlenebilmesi için, davacının alacağının gerçek olması, borçlu hakkındaki icra takibinin kesinleşmiş olması, iptali istenen tasarrufun takip konusu borçtan sonra yapılmış olması ve borçlu hakkında alınmış kesin veya geçici aciz belgesinin bulunması ve davanın beş yıllık hak düşürücü süre içinde açılmış olması gerektiğini,

-Bu ön koşulların bulunması halinde ise, *İİK'nın* 278, 279 ve 280. maddelerinde yazılı iptal şartlarının bulunup bulunmadığının araştırılması gerektiğini; özellikle İİK'nın 278. maddesinde yer alan değer düşüklüğünün yani tapuda gösterilen değer ile taşınmazın gerçek değeri arasında fahiş fark bulunup bulunmadığının incelenmesi, İİK'nın 280/I maddesinde öngörülen borçlu ile *işlemde bulunan üçüncü kişinin,* borçlunun mal kaçırma kasdı ile hareket etmiş olduğunu bilip bilmediğinin araştırılması gerekeceğini ve İİK'nın 280/III maddesinde belirtilen 'ticari işletme devrinin söz konusu olduğu hallerde' alıcının kötüniyetli olup olmadığının araştırılması gerekeceğini,

-Dava konusu uyuşmazlıkta; davacının alacağının, kredi sözleşmeleri ile 28.08.2012 keşide tarihli bonodan doğduğunu, borçlu hakkındaki takibin kesinleştiğini, alacağın gerçek olduğunu, 17.11.2014 tarihli haciz tutanağının geçici aciz belgesi niteliğinde olduğunu, iptali istenen 12.11.2014 tarihli tasarrufun takip konusu borçtan sonra yapılmış olduğunu, dava beş yıllık hak düşürücü süre içinde açıldığından, dava ön koşullarının gerçekleşmiş olduğunu,

-Dava konusu taşınmazın gerçek değeri ile satışta gösterilen bedelleri arasında fahiş fark bulunduğunu, ipoteğin fekki için yatırılmış olan 2.250.000,00 TL.'nin davalılardan (D) tarafından ödendiğini gösterir bir kayıt bulunmadığını, ayrıca İİK'nın 280/III maddesi kapsamın-

da bir ticari işletmenin devrinin söz konusu olduğunu, bu işletmenin yedi gün içinde ikinci kez devredildiğini, davalı (D)'nin, borçlunun alacaklılarını ızrar kastı *ile hareket ettiğinin kabul edilmesi gerektiğini vs."*

b e l i r t e r e k *"ilk derece mahkemesi kararının usul ve yasaya uygun olduğunu…."* ifade etmiştir.

● Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin 12.11.2020 T. ve E: 2019/1287, K: 2020/7036 sayılı b o z m a k a r a r ı n d a, özetle;

-Bu tür davaların dinlenebilmesi için, davacının borçludaki alacağının gerçek olması, borçlu hakkındaki takibin kesinleşmiş olması, iptali istenen tasarrufun, takip konusu borçtan sonra yapılmış olması ve borçlu hakkında alınmış kesin veya geçici aciz belgesinin bulunması gerektiği,

-Bu ön koşulların bulunması halinde; İİK'nın 278, 279 ve 280. maddelerinde yazılı iptal şartlarının bulunup bulunmadığının araştırılması gerektiği, özellikle İİK'nın 278. maddesinde öngörülen ivazlar arasında fark bulunup bulunmadığının araştırılması, 279. maddede öngörülen iptal nedenlerinin gerçekleşip gerçekleşmediğinin incelenmesi gerektiği ve 280. maddenin birinci fıkrasında belirtilen borçlu ile işlemde bulunan üçüncü kişi tarafından borçlunun mal kaçırma kastı ile hareket edip etmediği ve borçlunun mali durumunun üçüncü kişi tarafından bilinip bilinmediği veya bilinmesini gerektiren açık emarelerin bulunup bulunmadığı araştırılmalı,

-İİK'nın 280. maddesi uyarınca iptal davasının borçlu ve borçlu ile hukuki muamelede bulunan veya borçlu tarafından kendilerine ödeme yapılan kimseler ile bunların mirasçıları ve ayrıca kötüniyetli üçüncü şahıslar hakkında açılabileceği düşünülmeli ve buradaki kötüniyetten maksadın 'borçlunun durumunun satın alan tarafından bilinmesi veya bilinilebilecek durumda olması' olduğu ve kötüniyeti kanıtlama yükümlülüğünün de davacı alacaklıya düştüğü, kötüniyetin kanıtlanamaması halinde davanın İİK'ın 283/II maddesi uyarınca bedele dönüşeceği,

-Somut olayda;

√ Dava konusu taşınmazın (soğuk hava deposunun) borçlu (B) Tic. Ltd. Şti. tarafından 12.11.2014 tarihinde (üçüncü kişi) (C) Tic. Ltd. Şti.'ye, bu şirket tarafından taşınmazın 23.03.2015 tarihinde F'ye, bu kişi

tarafından da aynı taşınmazın 03.04.2015 tarihinde E'ye ve 10.04.2015 tarihinde de taşınmazın bu kişi tarafından D'ye devredildiği,

√ Mahkemece dava konusu taşınmazın kaydında yer alan takyidatlar (ipotek+ ihtiyati haciz) ile birlikte devredilmiş olması nedeniyle, *tüm alıcıların, 'davalı-borçlunun durumunu bildiği' gerekçesiyle 'davanın kabulüne' karar verildiği,*

√ *Bölge Adliye Mahkemesince de 'dava konusu taşınmazın kaydında bulunan ipoteğin yargılama aşamasında fek edildiği,* davalı (D)'nin ipotek borcunu ödediğini ispat edemediği, dava konusu taşınmazın ticari işletme niteliğinde olduğu, çok kısa aralıklarla el değiştirmesinin de borçlunun durumunun bilindiğine delalet ettiği' gerekçesiyle, davalı (D) vekilinin istinaf talebinin reddine karar verildiğini,

√ Davalı (D)'nin dava konusu taşınmazı davalı (E)'den, kaydında yer alan takyidatlar ile birlikte 650.000,00 TL. ile satın aldığını, … tarihinde de kaydında yer alan ipoteğin fek edilmesi için 2.250.000,00 TL. bedeli …Bankası hesabına EFT yaptığını ve ipoteğin bu suretle … Bankası tarafından kaldırıldığını,

√ Mahkemece 'davalılar arasında kısa aralıklarla devir yapılmasının, davalı borçlunun durumundan haberdar olunduğu ve davalıların bu nedenle kötüniyetli sayılacağı' kabul edilmişse de taşınmazın kısa aralıklarla el değiştirmesinin, yapılan tasarrufun muvazaalı olduğu anlamına gelmeyeceği, bu durumun başka delillerle de ispatlanması gerekeceği,

√ 'Ticari işletme devrinin borçlu ile hukuki ilişkiye giren üçüncü kişi yönünden değerlendirilmesi gerekeceği'nden, açıklanan bu maddi ve hukuksal olgulara göre davalı (D) *yönünden davanın reddine karar verilmesi gerekeceğin*i"

sonuçta; yukarıda belirtilen nedenlerle HMK.'nun 371/1-a maddesi gereğince 'Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozulmasına ……..' karar verilmiştir.

*

Yukarıdaki olayda;

√ Davacı (A) A.Ş. … *şubesi ile davalı-borçlu* (B) Ltd. Şti. arasında yapılan … ve … tarihli kredi sözleşmeleri gereğince davalı-borçlu şirkete

kredi kullandırılmış ancak taksit borçlarını ödemeyen davalıya önce kredi hesapları kat edilip ihtarname gönderilmiş, daha sonra … İcra Müdürlüğü'nde icra takibinde bulunulmuştur.

√ İcra takibinden de sonuç alamayan davacı-banka, borçlu şirketin *"… ili, … ilçesi, … köyü, cilt:13, s:1512, parsel 1383'de kayıtlı taşınmazını"* diğer davalı üçüncü kişi (C) GIDA….Tic. Ltd. Şti.'ye satarak elinden çıkardığını belirleyerek, gerek 'borçlu' ve gerekse 'üçüncü kişi' hakkında İİK m. 277 vd.na göre tasarrufun iptali davası açarak *"dava konusu taşınmazın haciz ve satışını isteme yetkisinin kendisine tanınmasını"* istemiştir.

√ Dava konusu taşınmaz *'soğuk hava deposu'* niteliğinde bir *'ticari işletme'* olup;

-Bu taşınmaz üzerine, borçlu şirketin borcundan dolayı … tarihinde … Bankası lehine 4.000.000,00 TL. ipotek konulmuştur.

Yine aynı taşınmaz üzerine … tarihinde, … Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından ihtiyati haciz şerhi konulmuştur.

-Dava konusu taşınmaz, üzerindeki bu *ipotek* ve *ihtiyati haciz* kaydı ile birlikte, davalı-borçlu (B) Ltd. Şti. tarafından, 12.11.2014 tarihinde davalı-üçüncü kişi (C) Ltd. Şti., bu şirket tarafından 23.03.2015 tarihinde üzerindeki bu takyidatlarla birlikte (dördüncü kişi) F'ye, onun tarafından da 03.04.2015 tarihinde –yine üzerindeki takyidatlarla birlikte- davalı E'ye, bu kişi tarafından da son olarak –yine üzerindeki yüklerle birlikte- 10.04.2015 tarihinde davalı D'ye devredilmiştir.

● Davacı-alacaklı vekilleri … tarihli dilekçelerinde, önce sadece 'borçlu' (B) Ltd. Şti. ile 'ondan dava konusu taşınmazı (ticari işletmeyi) devralmış olan 'üçüncü kişi' (C) Ltd. Şti. aleyhine tasarrufun iptali davası açarak, yapılmış olan 'satış tasarrufunun iptalini' istemiş, daha sonra, dava konusu taşınmazın -sıra ile- F'ye, E'ye, D'ye devredilmiş olduğunu öğrenince, bu kişileri de davaya dahil etmiştir.

● Buraya kadar yaptığımız ayrıntılı açıklamalardan sonra, somut uyuşmazlığı Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin -dosya içerisinde mevcut- 12.11.2020 T. 1287/7036 sayılı *'bozma kararı' çerçevesinde değerlendirirsek;*

√ Yukarıda[133] belirttiğimiz gibi; tasarrufun iptali davasının 'özel dava şartları'ndan olan "*borçlu hakkında kesin aciz belgesi ya da geçici aciz belgesi düzenlenmiş olması*" koşulu, somut olayda gerçekleşmiş midir?

*Öncel*ikle şu hususu belirtelim ki; davacı- alacaklı ne dava açarken ve ne de yargılama sırasında mahkemeye *'kesin aciz belgesi'* (*İİK* m.143) ibraz etmemiştir..

İcra dosyası (*… İcra Müdürlüğü'nün …* sayılı dosyası) '*geçici aciz belgesi*' (İİK.m.105/II) niteliğinde sayılır mı? Davacı-alacaklı vekili … Asliye Hukuk Mahkemesinden aldığı 'ihtiyati haciz kararı'nı, … *İcra Müdürlüğü'nün …* sayılı dosyasına ibraz ederek *'borçlu şirketin adına kayıtlı taşınmaz ve araçların kayıtlarına ihtiyati haciz konulmasını'* talep etmiş ve bunun üzerine borçlunun malik olduğu; 10 yaşında, 1 yaşında, 4 yaşındaki üç İngiliz atının Türkiye Jokey Kulübündeki kaydına ihtiyati haciz konulmuştur. Daha sonra, alacaklı vekili bu İngiliz atlarının kıymetini takdir ettirmeden (dolasıyla; dosya borcunu karşılayıp karşılamadıklarını araştırmadan) doğrudan doğruya *tasarrufun iptali davasını* açmıştır.

Böylece, '*borçlu şirketin aciz halinde olup olmadığı*' dosyadan anlaşılamadığı için, mahkemece borçlu şirketin sahip olduğu (3) İngiliz atının kıymetinin takdir ettirilerek, bir sonuca gidilmesi isabetli olacaktır.

√ *İİK'nı***n 278. maddesine göre;** davalı-beşinci kişi (E) hakkında iptal kararı verilebilir mi?

a) *İİK m. 278/III-1'de öngörülen 'yakın akrabalık'* nedeniyle, davalı (E) hakkında tasarrufun iptali mümkün değildir. Çünkü, (E) ile davalı-borçlu (B) Ltd. Şti. ortakları arasında İİK m. 278/III-1'de öngörülen derecede (üçüncü dereceye kadar) yakın hısımlık bulunmamaktadır…

b) Kendisine yapılan 03.04.2015 ve kendisi tarafından yapılan 10.04.2015 tarihli tasarruflarda, dava konusu taşınmazın 'tapuda gösterilen satış bedeli' ile 'satış tarihindeki gerçek/rayiç değeri' arasında fahiş bir fark bulunmamaktadır. Gerçekten, dava konusu taşınmazın, tasarruf tarihi olan 12.11.2014 tarihindeki değeri –dosya içindeki BİLİRKİŞİ RAPORU'na göre- 2.377.859,00 TL'dir.

---

[133] Bknz: Yuk. dipn. 26-69

Davalı (E), dava konusu taşınmazı (F) isimli kişiden –üzerindeki 4.000.000,00 TL *ipotek bedeli* + 158.000,00 TL *ihtiyati haciz bedeli* ile birlikte- 600.000,00 TL'sine satın almış ve daha sonra 6. alıcı (D)'ye –yine üzerindeki aynı takyidatlarla birlikte- 650.000,00 TL'ye satmıştır.

Ayrıca ifade edelim ki; yüksek mahkemenin (**Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin**) **yerleşmiş içtihatları uyarınca**[134] "*İİK m. 278/III-2'deki bedeller arasında nispetsizliğe ilişkin hüküm 'borçlu ile borçludan tasarrufa konu malı satın alan kişi arasındaki tasarruflarda' iptal nedeni olabilir, aynı malı üçüncü kişiden satın almış olan başka kişiler (dördüncü kişiler, beşinci kişiler vs.) hakkında bu hüküm uygulanamaz. Bu kişilerin ayrıca 'kötüniyetli oldukları' -davacı-alacaklı tarafından- ispat edilmedikçe, bu kişilere yapılan tasarrufların iptaline karar verilemez…*"

√ *İİK'***nın 279. maddesine göre**, davalı-beşinci kişi (E)hakkında iptal kararı verilebilir mi?

İİK m. 279/I-1-4'te öngörülen iptal sebeplerinin hiçbirisi, davalı (E)'ye yapılan ve onun tarafından (D)'ye yapılan tasarruf hakkında uygulanma kabiliyetini haiz değildir.

√ *İİK'nı***n 280. maddesine göre**, davalı-beşinci kişi (E) hakkında iptal kararı verilebilir mi?

a) Yukarıda[135] belirttiğimiz gibi "*malvarlığı, borçlarına yetmeyen bir borçlunun, alacaklılarına zarar verme kastıyla yaptığı tüm işlemler, borçlunun içinde bulunduğu mali durumun ve zarar ve kastının işlemin diğer tarafınca bilindiği veya bilinmesini gerektiren açık emarelerin bulunduğu hallerde iptal edilebilir." (İİK m. 280/I, c: 1)*[136]

Somut olayda, davalı-beşinci kişi (E)'nin davalı-borçlu (B) Ltd. Şti. ortaklarını tanıdığı, bu kişilerle arasında ***organik bağ, hısımlık olduğu,*** davacı-alacaklı tarafından ispat edilmiş değildir. Çünkü, "*borçlunun*

---

134 Bknz: 17. HD. 11.02.2020 T. 4672/1252; 18.12.2019 T. 5386/12138; 25.06.2019 T. 17506/7853; 25.02.2019 T. 1491/2008; 11.02.2019 T. 49/1269; 24.04.2018 T. 1701/4425; 08.03.2018 T. 14337/1693; 09.05.2017 T. 5034/5245; 28.03.2017 T. 2314/3316; 14.03.2017 T. 21348/2729 vb. (www.e-uyar.com) (Talih Uyar/Cüneyt Uyar/Alper Uyar, "Tasarrufun İptali Davaları", s: 256)

135 Bknz: Yuk. dipn. 70-87

136 Bknz: Yuk. dipn. 74

'alacaklılarına zarar verme kastıyla hareket ettiği' hususunun -yaklaşık ispat kurallarına göre- alacaklı tarafından ispat edilmesi gerekir."[137]

b) Yukarıda açıkladığımız gibi; "borçlu ile üçüncü kişi arasında ***ticari ilişki bulunması***[138], borçlu ile üçüncü kişinin ***aynı sektörde bulunması***[139]*, üçüncü kişinin*; borçlunun mali durumunu ve alacaklılarına zarar verme kastıyla hareket ettiğine karine teşkil ederse de, somut olayda borçlu (B) Ltd. Şti. ile, davalı-beşinci kişi (E) arasında ticari ilişki bulunduğu ve bunların aynı sektöre faaliyette bulunduğu ne davacı-alacaklı tarafından iddia edilmiş ne de bu konuda herhangi bir kanıt gösterilmiş değildir. Davalı-borçlu (B) Ltd. Şti. *gıda sektöründe çalışan bir şirket olduğu* halde, davalı-beşinci kişi (E) *tekstil işiyle* uğraşmaktadır.

Borçlu (C) Ltd. Şti. **Seyhan/Adana**'da faaliyette bulunduğu halde, davalı-beşinci kişi (E) *Şanlıurfa*'da faaliyet göstermektedir.

c) Yukarıda[140] *açıkladığımız gibi İİK m. 280/III uyarınca borçlunun ticari işletmesini ya da iş yerindeki ticari mallarını üçüncü kişiye devretmesi halinde devralan üçüncü kişi iyiniyetli olduğunu ancak İİK. m. 280/III, c: 2 uyarınca 'devir tarihinden en az üç ay evvel yapılacak ilan ile'* kanıtlayabilir.

Gerek davacı tarafından … tarihli 'dava dilekçesi'nde ve gerekse … Bölge Adliye Mahkemesi ... Hukuk Dairesi'nin … tarihli –Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nce b o z u l a n- kararında;

"…..dava konusu taşınmazın 'soğuk hava deposu' niteliğinde olması nedeniyle, 'ticari işletme' sayıldığı, devirden en az üç ay önce ilan yükümlülüğünün yerine getirilmemiş olması nedeniyle bu satışın İİK m. 280/III, c:2 uyarınca iptal edilmesi gerektiği" belirtilmişse de, "*ticari işletmenin devirden en az üç ay önce ilan edilmesi"* zorunluluğu ancak **BORÇLU İLE ONDAN İŞLETMEYİ DEVRALAN ÜÇÜNCÜ KİŞİLER BAKIMINDAN** söz konusu olur. Yoksa, işletmeyi devir almış olan dördüncü, beşinci, altıncı… kişiler için böyle bir zorunluluk bulunmamaktadır…

Bu husus, -yukarıda bahsettiğimiz (bu dosya içerisinde mevcut bulunan) - Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin 12.11.2020 T. E: 2019/1287, K: 2020/7036 sayılı kararında açıkça belirtilmiştir.

---

137 Bknz: Yuk. dipn. 80
138 Bknz: Yuk. dipn. 88-93
139 Bknz: Yuk. dipn. 94-100
140 Bknz: Yuk. dipn. 101-113

Bu nedenle, davalı-beşinci kişi (E), davalı borçlu (B) Ltd. Şti. ile doğrudan doğruya ilişkide bulunarak 'dava konusu taşınmazı (soğuk hava deposunu), ondan satın alan kişi' konumunda olmadığı için, ona yapılan tasarrufun bu nedenle iptaline karar verilmesi mümkün değildir.

Kaynakça

Akkaya Tolga, "Alacaklıdan Mal Kaçırmaya Yönelik Muvazaalı Tasarrufların İcra ve İflâs Kanununda Düzenlenen İptal Davasına Konu Olup Olamayacağı Sorunu", *Legal Medeni Usul ve İcra İflâs Hukuku Dergisi,* 2006/3)

Akkaya Tolga, "İcra ve İflâs Hukukunda İptale Tabi Tasarruflar "İİK. m. 277-284"" (*Eskişehir Barosu Dergisi*, Ekim/2006

Akşener Haşmet Sırrı, "İcra ve İflas Hukuku'nda Tasarrufun İptali Davaları", 2. Bası, 2017

Akşener Haşmet Sırrı, "Tasarrufun İptali Davalarında İhtiyati Haciz", *Legal Hukuk Dergisi*, Ağustos/2013)

Akşener Haşmet Sırrı, "Borcun Doğum Anı ve Tasarrufun İptali Davaları Yönünden Önemi" (*Legal Hukuk Dergisi*, Aralık/2008)

Akyazan Sıtkı, "Takip Hukukunda İptal Davası", *Ad. D.,* Mart-Nisan/1963

Albayrak Hakan, "Tasarrufun İptali Davalarında Yargıtay Tarafından Kabul Edilen Özel Dava Şartları", *AÜHFD*, 2015/4)

Albayrak Hakan/Ağar Serkan, "Tasarrufun İptali Davalarının Kamu İcra Hukuku ve Genel İcra Hukuku Çerçevesinde Özel Dava Şartları Bakımından Karşılaştırılması", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi,* Mayıs-Haziran/2016

Albayrak Hakan, "Medeni Usul ve İcra İflas Hukukunda Yaklaşık İspat", 2013, Yetkin Yayınevi

Arslan Aziz Serkan, "Tasarrufun İptali Davasından Sonra Açılan Menfi Tespit Davasında Bekletici Mesele Yapma Sorunu" (Prof. Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan, C: 1, 2014, Yetkin Yayınevi)

Arslan Ramazan, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Medeni Usul Hukukuna Getirdiği Başlıca Yenilikler" (Prof. Dr. Gürgan Çelebican'a Armağan, 2011, Ank. Huk. Fak. Yayınları)

Arslan Ramazan/Yılmaz Ejder/Ayvaz Taşpınar Sema/Hanağası Emel, "İcra ve İflâs Hukuku", 2020, Yetkin Yayınevi

Arslan Ramazan/Yılmaz Ejder/Ayvaz Taşpınar Sema/Hanağası Emel, "Medeni Usul Hukuku", Yetkin Yayınevi

Ataay Aytekin, "Medeni Hukukun Genel Teorisi", 1980, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Atalı Murat/Ermenek İbrahim/Erdoğan Ersin, "Tasarrufun İptali Davası", 2020, Yetkin Yayınevi

Ayiter Kudret, "Medeni Hukukta Tasarruf Muameleleri", 1953, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Ankara

Bahtiyar Mehmet, "Yeni Ticaret Kanunu ve Borçlar Kanunu'nun Ticari İşletmenin Devri Konusunda Getirdikleri", *Legal Hukuk Dergisi*, Ekim/2011

Berkin Necmettin Mehmet, "Tatbikatçılara İcra ve İflâs Hukuku Rehberi", 1980, Filiz Kitabevi

Berkin Necmettin Mehmet, "İflâs Hukuku", 1972, Fakülteler Matbaası, İstanbul

Birsel Mahmut Tevfik, "Ticari İşletme Hukuku", 1970, Ticaret Matbaacılık, İzmir

Börü Levent, "İcra ve İflâs Hukukunda Zarar Verme Kastından Dolayı İptal "İİK. m. 280"", *AÜHFD*, 2009

Coşkun Mahmut, "İçtihatlı İİK" C: 4, 2016, Seçkin Yayınevi, Ankara

Coşkun Mahmut, "İtirazın İptali, Menfi Tespit ve İstirdat, Tasarrufun İptali Davaları", 2016, Seçkin Yayınevi, Ankara

Coşkun Mahmut, "İtirazın İptali, Menfi Tespit, Tasarrufun İptali Davaları", 2017, Seçkin Yayınevi, Ankara

Çam Uzun Mine, "Kamu Alacağının Korunmasında Tasarrufun İptali Davaları", 2017, Seçkin Yayınevi, Ankara

Çetin Halman Emine, "Tasarrufun İptali, Muvazaa, İnançlı İşlem ve Nam-ı Müstear", 2016, Adalet Yayınevi, Ankara

Çetinel Tunahan, "Alacaklılara Zarar Verme Kastıyla Yapılan Tasarruflar Bağlamında Tasarrufun İptali ve Muvazaa Davaları", 2020, Yetkin Yayınevi, Ankara

Deliduman Seyithan, "İcra ve İflas Hukukunda Borç Ödemeden Aciz Belgesi", 1995, Yüksek Lisans Tezi

Dural Mustafa/Sarı Suat, "Özel Hukuk", 2006, Filiz Kitabevi

Durman Okay, "İcra ve İflas Hukuku Açısından Malvarlığı veya Ticari İşletmenin Devri", 2009, On İki Levha Yayıncılık

Erdönmez Güray, "Alacaklılara Zarar Verme Kastıyla Yapılan Tasarrufların İptali", 2. Baskı, 2019, On İki Levha Yayıncılık

Erişir Evrim, "Ticari İşletmenin Devrinde İstihkak ve Tasarrufun İptali Davaları Arasındaki İlişki", *BATIDER*, Aralık/2008, S: 4, S: 271-301)

Esener Turhan, "Türk Hususi Hukukunda Muvazaalı Muameleler", 1956, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları

Eroğlu Orhan, "Açıklamalı-İçtihatlı Tasarrufun İptali Davası ile Muvazaa Davası ve Karşılaştırılması", 2020, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık

Ertaş Şeref, "Ticari İşletmenin Devrinde Hakların ve Borçların İntikali", *Terazi Hukuk Dergisi*, Mart/2020, S: 572-579)

Güner Senay, "6102 sayılı TTK ve 4857 sayılı İş Kanunu Düzenlemeleri Işığında İşyeri Devri ve İş İlişkilerine Etkisi", *Legal Hukuk Dergisi,* Kasım/2015, S: 114

Güneren Ali, "İcra ve İflâs Hukukunda İstihkak Davaları ile Tasarrufun İptali Davaları", 2004, Yetkin Yayınevi

Güneren Ali, "Tasarrufun İptali Davaları", 2012, Yetkin Yayınevi

Gürdoğan Burhan, "İflâs Hukuku", 1966, Ajans – Türk Matbaası, Ankara

İmre Zahit, "Medeni Hukuka Giriş", 1976, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, İstanbul

Kaplan Hasan Ali, "Tasarrufun İptali Davası Borçlunun Mirasçılarına Karşı Açılabilir Mi?", *Terazi Hukuk Dergisi*,Eylül/2013, S:30-36

Karamercan Fatih, "Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Eşin Üçüncü Kişilere Karşı Dava Hakkı", 2020, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi

Kar Bektaş, "İşletme, İşyeri ve İşin Gereklerinden Kaynaklanan Nedenlere Dayalı Fesihlerde Yargısal Denetim", *Çalışma ve Toplum Ekonomi Dergisi,* S: 17, S: 105 Vd.)

Karslı Abdurrahim, "İcra ve İflâs Hukuku", 3. Baskı, 2014, Alternatif Yayınevi

Kazancı Tuncer İdil, "Tasarrufun İptali Davalarında İspat", 2015, Yetkin Yayınevi, Ankara

Korkusuz Mehmet Refik, "İcra ve İflâs Hukuku Uygulaması", 2004, Roma Yayınları

Kostakoğlu Cengiz, "Takip Hukukunda İptal Davaları", *Adalet Dergisi,* 1989/6 S: 7-33; *Yasa Dergisi* 1989/8 S: 1037-1060

Kovan Hüseyin, "100 Soruda Muris Muvazaası Nedeni ile Tapu İptal ve Tescil Davaları ile Tasarrufun İptali Davaları", 2016, Adalet Yayınevi

Kurtoğlu Serdar, "İcra Hukuku Açısından İptal Davasının Hukuki Niteliği", *İBD*, 1973/7-8)

Kuru Baki, "Dava Şartları" (Ord. Prof. Dr. Sabri Şakir Ansay'ın Hatırasına Armağan, 1964, Ajans – Türk Matbaası, Ankara)

Kuru Baki, "Hukuk Muhakemeleri Usulü", 6. Baskı, C: 2, Demir Demir Müşavirlik ve Yayıncılık, İstanbul

Kuru Baki, "İcra ve İflas Hukuku El Kitabı", 2013, Adalet Yayınevi, Ankara

Kuru Baki, "İcra ve İflâs Hukuku", C: 4, 1997, Alfa Yayınevi, İstanbul

Kuru Baki, "İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku", 2016, Legal Yayınevi

Kuru Baki/Arslan Ramazan/Yılmaz Ejder, "İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı", 2013, Yetkin Yayınevi, Ankara

Kuru Baki/Aydın Burak, "İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku "Ders Kitabı"", 2020, Yetkin Yayınevi, Ankara

Muşul Timuçin, "İcra ve İflâs Hukuku", C: 2, 6. Baskı, 2013, Adalet Yayınevi, Ankara

Muşul Timuçin, "Tasarrufun İptali Davaları",2017, Adalet Yayınevi, Ankara

Oğuzman Kemal, "Medeni Hukuk", 1994, Filiz Kitabevi, İstanbul

Oğuzman Kemal/Barlas Nami, "Medeni Hukuk", 15. Baskı, 2008, Vedat Kitapçılık

Özkaraca Ercüment, "İşyeri Devrinin İş Sözleşmelerine Etkisi ve İşverenlerin Hukuki Sorumluluğu", 2008, Beta Yayınevi

Öztek Selçuk, "İcra ve İflas Hukukunda Borç Ödemeden Aciz Vesikası", 1994, Alfa Yayınevi

Oskay Mustafa/Koçak Coşkun/Deynekli Adnan/Doğan Ayhan, "İİK. Şerhi", 2007, Turhan Kitabevi, Ankara

Önen Turgut, "İptal Davaları" (Ank. İk. Tic. İl. Ak. D., 1969/1)

Özsunay Ergun, "Türk Hukuku'nda ve Mukayeseli Hukukta İnançlı Muameleler", 1968, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları

Pekcanıtez Hakan/ Özekes Muhammet/ Akkan Mine/ Taş Korkmaz Hülya, "Medeni Usul Hukuku – Pekcanıtez Usul", 2017, On İki Levha Yayınevi, 2017

Pekcanıtez Hakan/ Atalay Oğuz/ Özkan Sungurtekin Meral/ Özekes Muhammet, "İcra ve İflâs Hukuku", 2013, Yetkin Yayınevi

Pekcanıtez Hakan /Atalay Oğuz /Özekes Muhammet, "Medeni Usul Hukuku (Ders Kitabı)", 4. Baskı, On İki Levha Yayınevi

Sarısözen İsmet, "İcra ve İflas Hukukuna Göre İptal Davasında Yargılama Usulü" (ABD. 1977/1)

Sarısözen İsmet, "İcra ve İflâs Hukukuna Göre İptal Davasında Yargılama Usulü", *ABD* 1977/1, S: 52 vd.)

Schwarz Andreas B., "Borçlar Hukuku", 1948, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, İstanbul

Serozan Rona, "Medeni Hukuk", 2008, Vedat Kitapçılık

Sertkaya Şehabettin Abdulkadir /Kul Süleyman, "Tasarrufun İptali Davaları", 2016, Adalet Yayınevi, Ankara

Tekinay Selahattin Sulhi, "Medeni Hukuka Giriş Dersleri", 1978, Fakülteler Matbaası, İstanbul

Toktaş Mine, "Tasarrufun İptali Davaları", 2009, Seçkin Yayınevi, Ankara

Ulukapı Ömer, "İcra ve İflâs Hukuku", 2015, Mimoza Yayınevi

Umar Bilge, "Türk İcra-İflas Hukukunda İptal Davası", 1963, Fakülteler Matbaası, İstanbul

Umar Bilge, "Aciz Hali- Borca Batıklık Kavramlarının Farkı ve Bu Yönden Yeni M. K. Metininin Düştüğü Bir Yanlışlık (M. K. M. 605 F. I1, 618)", *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,* Cilt: 1, Sayı: 1, Haziran 2004, Sayfa: 317-324)

Uyar Talih, ""Muvazaa" Nedenine Dayalı Tasarrufun İptali Davalarının Koşul ve Sonuçları", *ABD*, 2017/3

Uyar Talih, ""Muvazaalı İcra Takipleri (Borç İkrarları)" İle "Borçlunun Süresi İçinde Zamanaşımı İtirazında Bulunmaması"nın Tasarrufun İptali Davasına Konu Edinmesi", *İBD,* Mayıs-Haziran/2014

Uyar Talih, "Birden Fazla Kredi Sözleşmesinden Kaynaklanan Borç İçin Açılan Tasarrufun İptali Davalarında "Borcun Doğum Tarihli" Nasıl Belirlenir.? Tasarrufun İptali Davasının "Bedele Dönüşmesi" (İİK. 283/II) Halinde, Tazminata Esas "Gerçek Değer"in Hesaplama Yöntemi", *Legal Hukuk Dergisi*, 2018

Uyar Talih, "Borçlu Hakkında Üçüncü Kişi Tarafından Takip Konusu Yapılan Senedin (ve İcra Takibinin) "Muvazaalı Olduğu" İleri Sürülerek, Borçlunun Alacaklıları Tarafından "Senedin (Ve İcra Takibinin) Kendileri Bakımından Geçersiz

Sayılması İçin Tasarrufun İptali Davası Açılabilir Mi ?" "İİK m. 280; TBK m. 19"" (Abd. 2015/1)

Uyar Talih, "Borçlunun, Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilen Tasarrufları", *Legal Hukuk Dergisi*, Ekim/2018)

Uyar Talih, "Gerekçeli-İçtihatlı İcra ve İflas Kanunu Şerhi", C: 11, 3. Baskı, 2010, Turhan Kitapevi, Ankara

Uyar Talih, "Gerekçeli-İçtihatlı Türk Medeni Kanunu", 2002, C: 2, Feryal Matbaacılık, Ankara

Uyar Talih, "Hukuki Mütalâalar", 2. Baskı, 2017, Bilge Yayınevi, Ankara

Uyar Talih, "Hukuki Mütalâalar", 3. Baskı, 2020, Bilge Yayınevi, Ankara

Uyar Talih, "Muvazaa (TBK. 19) Nedenine Dayalı Tasarrufun İptali Davalarının (İİK m. 280) Açılma Koşulları ve Sonuçları", *Legal Hukuk Dergisi*, Temmuz/2014

Uyar Talih, "Tasarrufun İptali Davalarında "Alacağın Gerçek Olması" ve "Hayatın Olağan Akışına Uygunluk" Koşullarının Uygulamada Yarattığı Sorunlar", *Legal Hukuk Dergisi* Ocak/2020

Uyar Talih, "Tasarrufun İptali Davalarında "Alacağın Gerçekliği" (Muvazaalı Olmaması) Koşulunun Düşündürdükleri", *Legal Hukuk Dergisi*, 2017)

Uyar Talih, "Tasarrufun İptali Davalarında "Ticari İşletmenin Devri" (İİK. 280/III), "İptale Tabi Tasarrufların Kapsamı" (İİK. 277 vd.) Konularına İlişkin Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar", *Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* (Arş. Gör. Ceren Damar Şenel Armağanı), 2020, C: III, Seçkin Yayınevi, Ankara

Uyar Talih, "Tasarrufun İptali Davalarının Hukuki Niteliği ve Amacı", (*Manisa Barosu Dergisi*, Temmuz/2008)

Uyar Talih, "Tasarrufun İptali Davasına Konu Olabilecek Bazı Tasarruflar", *Legal Hukuk Dergisi*

Uyar Talih, "Tasarrufun İptali Davasının Uygulamada Tartışılan Yönleri", *Legal Hukuk Dergisi*, Haziran/2014)

Uyar Talih, "Uygulamada Tasarrufun İptali Davasının Tartışılan Yönleri", *Legal Hukuk Dergisi*, Temmuz/2017

Uyar Talih, "Tasarrufun İptali Davasının Uygulamada Tartışılan Yönleri", *Legal Hukuk Dergisi*, Haziran/2014)

Uyar Talih /Uyar Alper /Uyar Cüneyt, "İİK Şerhi", C: 3, 2014, Bilge Yayınevi, Ankara

Uyar Talih /Uyar Alper /Uyar Cüneyt, "İcra ve İflâs Hukuku'nda Tasarrufun İptali Davaları", 7. Baskı, 2021, Bilge Yayınevi, Ankara

Ülkü Murat Fatih/Karaaslan Erol, "Alacaklılardan Mal Kaçırmak Amacıyla Ticari İşletmenin Devri ve Türk Hukukunda Bir Bilinmeyen": By. M. 179, *Manisa Barosu Dergisi*, Temmuz – Ekim/1999, S: 47-67)

Üstündağ Saim, "İflâs Hukuku", 8. Baskı, 2009, İstanbul

Üstündağ Saim, "Medeni Yargılama Hukuku", C: 1-2, 7. Bası, 2000, Nesil Matbaacılık

Von Tuhr Andreas, "Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı" (Çev. Cevat Edge), 1983

Yavuz Nihat, "Alacaklılardan Mal Kaçırmak Amacı ile Yapılan İşlemlerin Hukuken Nitelendirilmesi Sorunu", *Yargıtay Dergisi,* Ocak-Nisan/1986

Yavuz Nihat, "Alacaklılardan Mal Kaçırmaya Yönelik İşlemlerin Hukuken Nitelendirilmesi Sorunu ve Bu Amaçla Yapılan Muvazaalı İşlemler Hakkında Yargıtay Uygulamasından Örnekler", *Yargıtay Dergisi,* Temmuz/1999)

Yıldırım Mehmet Kâmil/Yıldırım Nevhis Deren, "İcra ve İflas Hukuku", 2016, Beta Yayınevi

Yıldırım Mehmet Kâmil, "Tasarrufun İptali Davasında Ticari İşletme Devri Karinesi" (Prof. Dr. Nur Cantel'e Armağan, 2013/2, S: 471-482)

Yılmaz Ejder, "İcra ve İflas Kanunu Şerhi", 2016, Yetkin Yayınevi, Ankara

Yılmaz Ejder, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi", 2021, C:3, Yetkin Yayınevi, Ankara

Zevkliler Aydın/ Acabey Mehmet Beşir/Gökyayla K. Emre, "Medeni Hukuk", 1999